

Jaarverslag 2024

Leidse
Schouwburg
Stadsgehoorzaal

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid	6
Duurzaamheid	9
Programma	11
Partners	17
Publiek	20
Talentontwikkeling en educatie	23
Fondsenwerving	28
Sales en evenementen	31
Horeca	34
Gebouw en techniek	36
Personeel en Fair Practice	38
Financiën	41
Organisatie	44
Verslag Raad van Toezicht	46
Jaarrekening	49

Voorwoord

*“Cultuur is het fundament waarop we onze identiteit bouwen;
het is niet iets dat we erbij doen, het is wat ons maakt wie we zijn.”*

– Karwan Fatah-Black, historicus aan de Universiteit Leiden

Met trots presenteren wij ons bestuursverslag over 2024. Dit jaar stond in het teken van groei en vernieuwing. We hebben ons opnieuw bewezen als een plek waar kunst en cultuur samenkomen, waar verhalen worden verteld en gedeeld. Met nieuwe samenwerkingen, een breed publieksbereik en een focus op ondernemerschap en duurzaamheid blijven we samenwerken aan een sterke, inspirerende culturele sector in Leiden. Ons doel is en blijft: cultuur toegankelijk maken voor iedereen, ongeacht achtergrond of omstandigheden.

Waar cultuur en ondernemen hand in hand gaan

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal is de grootste podiumkunstorganisatie van Leiden en omgeving. Door de combinatie van theater en concertgebouw kunnen wij een plek bieden aan topaanbod op het gebied van podiumkunsten en klassieke muziek, en hebben wij tegelijkertijd voor veel culturele en maatschappelijke partners in de stad ruimte beschikbaar. Daarnaast zijn wij voor de zakelijke markt een hoogwaardige, aantrekkelijke en flexibele partner. Met ons netwerk zijn we als grote cultuurorganisatie ook aanjager en verbinder bij nieuwe initiatieven op cultureel, maatschappelijk en zakelijk vlak. Onze gebouwen fungeren, kortom, als ankers in de stad, waar allerlei ontmoetingen plaatsvinden en nieuwe initiatieven worden gestimuleerd. In 2024 zagen we dat de culturele en de zakelijke markt

zich positief ontwikkelden. De synergie tussen cultuur en bedrijfsleven draagt niet alleen bij aan onze financiële stabiliteit, maar versterkt ook de verbinding tussen onze podia en de lokale gemeenschap.

Nieuw podium voor iedereen

Een opvallende verandering dit jaar was de transformatie van de foyer in de Stadsgehoorzaal tot Café Caat: ons nieuwe theatercafé, vernoemd naar het Sint-Catharinagasthuis uit 1275 dat vroeger op deze plek stond. Dit gasthuis bood onderdak en zorg aan de stad. Die open, gastvrije functie vormde de inspiratie voor deze nieuwe, laagdrempelige ontmoetingsplaats, waar we de stad een podium geven. Hier komen theater, muziek en ontmoeting samen, en bieden we een veelzijdig programma voor iedereen.

Nieuwe verhalen, nieuwe makers

We zetten steeds vaker zelf producties op de planken, omdat we geloven dat dat onze lokale positie verstevigt en we zo onze eigen identiteit sterker vormgeven. Het Leids Cabaret Festival, al ruim 45 jaar onderdeel van ons aanbod, heeft sinds 2023 een nieuwe dimensie, doordat wij nu als eigenaar en producent optreden. Dit stelt ons in staat ons nog actiever in te zetten voor het cabarettalent van de toekomst én om Leiden als cabaretstad stevig op de kaart te zetten.

We werken het hele jaar door nauw samen met maatschappelijke partners in de stad. Zo maakten we de productie *Een avond over Ketj Koti*, in samenwerking met Stichting Songs of Freedom en Comité 30 juni & 1 juli. Ook

vanuit Theaterdelta Zuid-Holland hebben we de banden met collega-podia verder aangehaald. Samen met de Goudse Schouwburg en Kunstmin brachten we cultuur en onderwijs dichterbij elkaar, onder andere via trajecten met mboRijnland. Daarnaast lanceerden we een open call binnen Theaterdelta Zuid-Holland, waarmee we op zoek zijn naar nieuwe makers om de podiumkunsten in de regio verder te versterken.

Ruimte voor professionals en amateurs

In zowel de Leidse Schouwburg als de Stadsgehoorzaal bieden we ruimte aan internationaal gerenommeerde acts én aan regionale makers en verenigingen die onze stad verrijken. Zo gaf de indrukwekkende coproductie *Beleg*, een theaterproductie ter ere van 450 jaar Leidens Ontzet, een prachtige invulling aan de culturele tradities van de stad en speelde het een centrale rol in de jubileumviering. Daarnaast zijn wij de thuisbasis van het Jeugdtheaterhuis, een plek waar jonge makers en amateurspelers zich verder kunnen ontwikkelen.

Duurzaam de toekomst in

Dit jaar kregen we meer duidelijkheid over het beheer van onze twee prachtige rijksmonumenten. Er kwam structureel herstel van de onderhoudskosten en een incidentele injectie om de technische veiligheid van de panden voor de komende jaren te garanderen. Wij zijn zeer erkentelijk voor de ontwikkelingen op dit dossier en hopen de komende jaren een structurele oplossing te vinden.

Toch blijven er uitdagingen voor de toekomst van onze podia, zoals stijgende inkoop- en operationele kosten en steeds kleinere marges op voorstellingen door hoge productiekosten. Ook duurzaamheid en energie brengen financiële zorgen met zich mee. Hoewel de gemeente Leiden recent een nieuw subsidiestelsel heeft ingevoerd, is

het beschikbare budget voor een levendige cultuursector al ontoereikend gebleken. Dit baart zorgen voor de toekomst van de Leidse cultuursector als geheel.

Inclusieve ambities

Het is onze ambitie een bijdrage te leveren aan de gemeenschap door middel van theater, dans en muziek. We geloven dat elke inwoner recht heeft op de schoonheid, het vermaak en de troost die deze kunstvormen bieden. Onze podia fungeren als curatoren met een visie op zowel de stad als de podiumkunsten. Een van onze belangrijkste opdrachten is om iedereen te bereiken, onze bestaande achterban te activeren en nieuwe inwoners te verbinden. Dit vergt maatwerk, waarbij diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid centraal staan. In een wereld die steeds meer gepolariseerd raakt, willen we samenhang creëren en dienen als katalysator voor ontmoetingen. De stappen die we de afgelopen jaren hebben gezet, tonen aan dat we op de goede weg zijn naar meer inclusieve podia: door trainingen, met verbeterde toegankelijkheid en in onze programmering. Dat doen we ook door zelf programma's te maken, zoals *Een avond over Ketikoti* en de *Queen Comedy Night* rondom Pride Leiden.

Op zoek naar evenwicht in een veranderende wereld

Het afgelopen jaar was politiek bewogen, met een nieuwe regering en veranderende verhoudingen. Wat dit betekent voor de culturele sector is onzeker. Dankzij de inzet van cultuurlobbyisten en enkele politieke partijen is de voorgenomen btw-verhoging van tafel, maar dit biedt geen garantie voor de toekomst. De sector blijft afhankelijk van politieke keuzes en zal zich moeten blijven inzetten voor een stevige positie in het beleid.

Tegelijkertijd voelen we hoe maatschappelijke spanningen en wereldwijde ontwikkelingen doorklinken op onze podia. Discussies over identiteit, artistieke vrijheid en politieke

stellingname maken het belangrijker dan ooit om ruimte te bieden aan verschillende perspectieven. Dit vraagt ook om verantwoordelijkheid: duidelijke afspraken en passende veiligheidsmaatregelen zijn nodig, zeker wanneer spanningen leiden tot protesten of demonstraties. Onze podia moeten open en toegankelijk blijven, maar altijd met oog voor de veiligheid van publiek, makers en personeel. Vrijheid en veiligheid moeten hand in hand gaan. Niet als tegenpolen, maar als voorwaarden voor een goed gesprek.

Blik op de toekomst

Met de lancering van de Cultuurtafel Leiden in 2024 zetten we een nieuwe stap in de doorontwikkeling van Leiden als cultuurstad. In een tijd waarin veel verandert, blijven we juist samenwerken aan een stad waar kunst en cultuur ruimte krijgen. Podia, makers en publiek houden het gesprek over de wereld van nu levend.

We kijken met vertrouwen vooruit en blijven inzetten op vernieuwing, talentontwikkeling en samenwerking. Met ons team, onze partners en ons publiek bouwen we aan een toegankelijke, inclusieve en dynamische culturele sector, die bijdraagt aan het sociale en artistieke leven van de stad.

Irene Pronk

Directeur-bestuurder

Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal

Diversiteit,
inclusie en

gelijkwaardigheid

Leidse Schouwburg en Stadsgehoorzaal zijn plekken waar iedereen welkom is. Daarom spannen we ons in om zo inclusief en toegankelijk mogelijk te werk te gaan, om zo iedereen dezelfde kansen te bieden om ons te bezoeken. Dankzij die werkwijze verwelkomen we de laatste jaren steeds diverser publiek.

Code Diversiteit & Inclusie

Als sector dragen we gezamenlijk zorg voor meer inclusie en diversiteit. Daarom onderschrijft de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal de Code Diversiteit & Inclusie. Daarbij gaat het niet alleen om culturele of etnische achtergrond, maar ook om gender, seksuele geaardheid, leeftijd, kennis, toegankelijkheid, vaardigheden en sociaaleconomische achtergrond.

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal voelt een grote verantwoordelijkheid om een actieve bijdrage te leveren aan een brede representatie in personeel, publiek, programma, partners en de Raad van Toezicht. Daarom spannen wij ons intensief in om de code nog nadrukkelijker na te leven. In februari 2022 zijn we van start gegaan met de werkgroep Diversiteit, Inclusie & Gelijkwaardigheid, waarin vertegenwoordigers namens alle afdelingen, inclusief het managementteam, van onze organisatie deelnemen. Deze werkgroep maakt de komende jaren blijvend onderdeel uit van onze organisatie en vormt een belangrijk adviesorgaan voor het managementteam. De werkgroep heeft in 2024 belangrijke stappen gezet om de diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid binnen de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal te versterken. Hieronder benoemen we een aantal van deze stappen.

Personeel

We spannen ons nadrukkelijk in voor een diverse

Queer Comedy Night

samenstelling van ons medewerkersbestand, zodat de inwoners van Leiden zich gerepresenteerd voelen in onze organisatie. Bij de werving en selectie werken we daarom volgens een inclusief aannamebeleid. Bij de invulling van vacatures in 2024 zijn hiermee al positieve resultaten geboekt. Ook hebben ons managementteam en de coördinatoren de herhalingstraining Selecteren zonder Vooroordelen door het College voor de Rechten van de Mens gevolgd.

Toegankelijkheid

We hebben in 2024 Nationale Vereniging de Zonnebloem gevraagd om voor zowel voor de Leidse Schouwburg als de Stadsgehoorzaal een adviesrapport rondom toegankelijkheid op te stellen. Nationale Vereniging de Zonnebloem streeft naar een samenleving waaraan mensen met een lichamelijke beperking zorgeloos en vanzelfsprekend kunnen deelnemen. Het adviesrapport is gemaakt op basis van verschillende bezoeken van mystery shoppers aan onze voorstellingen en gebouwen. In het rapport wordt de noodzaak benadrukt om de toegankelijkheid van zowel de Leidse Schouwburg als de Stadsgehoorzaal te verbeteren. Dit omvat onder andere het aanpassen van de entree, het verbeteren van de bewegwijzering, het toevoegen van invalide parkeerplaatsen, het aanbrengen van hellingen buiten en het creëren van meer rolstoelvriendelijke zitplaatsen. Het advies is ook om de communicatie en informatievoorziening te verbeteren, zowel online als offline. Denk bijvoorbeeld aan het verstrekken van duidelijke en toegankelijke informatie over voorstellingen, faciliteiten en toegankelijkheidsopties. Deze en vele andere aanbevelingen hebben wij in 2024 opgepakt en hebben ook in 2025 onze prioriteit.

Op basis van het rapport heeft Nationale Vereniging de Zonnebloem ons hospitality- en kaartverkoopteam

DOX - *Birds*

getraind in gastvrijheid en toegankelijkheid, zodat zij beter kunnen inspelen op de behoeften van alle bezoekers, inclusief mensen met een beperking.

Programmering

Wij zien grote noodzaak om een meer divers publiek naar onze podia te krijgen. Daarin speelt programmering een uitermate belangrijke rol. We programmeren dan ook voorstellingen waarin verhalen worden verteld door makers met wie een divers publiek zich kan identificeren. Ook programmeren we nadrukkelijk voorstellingen waarin onderwerpen als culturele identiteit, genderidentiteit en racisme en discriminatie aan de orde komen. Enkele voorbeelden zijn *1001 Nacht* door Toneelmakerij & Sadettin K., *De Ramadan Conference* door Anuar, Dolf Jansen & Erhan Demirci, *Harira* door Jawad es Soufi, *Birds* van DOX, *Waanzien* van Mouna Laroussi, *EL7EBS* door de Borrelnootjez, *Jaloezie is een bitch* van Kirsten van Teijn, *TERECHT* (12+) van Het Houten Huis & Wabi Sabi Theater, *Ik ben vrij* van Lale Gül, *Duizend aanslagen op de Obama's* van Raymi Sambo Maakt en *Brideshead Revisited* door De Warme Winkel. In december bracht Orkater met *Stepping Stones* de laatste van het drieluik over de immigratie van Surinamers naar Nederland.

Raymi Sambo Maakt - *Duizend aanslagen op de Obama's*

Ook namen we met een boot én een *Queer Comedy Night* actief deel aan de tweede editie van Pride Leiden, dat zich inzet voor de queergemeenschap en zichtbaarheid wil geven aan alle mensen die zich om welke reden dan ook anders voelen. De avond voor Pride Leiden organiseerden wij de *Queer Comedy Night* in de Leidse Schouwburg, met op het podium vier queer comedians. Na afloop was er feest met de dj's van Discotheef, een collectief dat queer Leiden viert. De avond krijgt in 2025 een vervolg. In juni coproduceerden we voor de eerste keer het eerdergenoemde *Een avond over Keti Koti*, in samenwerking met Stichting Songs of Freedom en Comité 30 juni & 1 juli en Jeffrey Spalburg.

Publiek

We merken dat deze voorstellingen steeds meer en een steeds diverser publiek aantrekken. De verhalen die in deze voorstellingen worden verteld, maken ons en onze bezoekers bewust van wat in de maatschappij speelt. Stuk voor stuk dragen ze bij aan een inclusievere samenstelling van zowel ons programma als ons publiek.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een van onze vier kernwaarden en daarmee een belangrijke pijler in onze meerjarenstrategie. We hebben de ambitie de meest duurzame, monumentale podia van Zuid-Holland te worden.

Nadat we eerder al flinke stappen op het gebied van duurzaamheid zetten, onder andere door verduurzaming van de klimaatinstallaties van de Stadsgehoorzaal, zijn we om onze ambities waar te maken in 2024 verder gegaan met acties en maatregelen, die hieronder worden toegelicht. Dit vraagt om bewustwording van en aandacht voor alle aspecten van duurzaamheid in onze bedrijfsvoering.

Theatre Green Book

Niet alleen de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal, maar ook andere theaters en podia in Nederland zijn ervan doordrongen dat de sector duurzamer moet opereren. Als kapstok wordt hiervoor het Theatre Green Book gebruikt: een in Engeland ontwikkeld instrument met handreikingen hoe je als theater kunt verduurzamen op alle aspecten van de operatie. Onder leiding van de brancheorganisaties Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD), Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK) en Vereniging van Vrije Theater Producenten (VTTP) wordt dit Green Book nu vertaald en toepasbaar gemaakt voor de Nederlandse situatie. Als Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal participeren we actief in dit traject.

Panden

Zowel de Leidse Schouwburg als de Stadsgehoorzaal zijn door de gemeente Leiden gemarkeerd als vergroeningslocaties. Dat betekent dat we alles in het werk

stellen om bij de exploitatie van deze gebouwen het milieu te ontzien en te werken aan een duurzame toekomst. In 2022 heeft dit geleid tot de verduurzaming van het pand van de Stadsgehoorzaal. Helaas is het in 2024 niet gelukt om eenzelfde traject voor de Schouwburg uit te voeren. Dit komt door problemen in de aanbesteding van dit traject, die in samenwerking met en onder regie van de gemeente Leiden wordt gedaan. We proberen dit in 2025 via een nieuwe aanbesteding alsnog voor elkaar te krijgen. Wel is in 2024 ons Gouden Green Key-label voor beide locaties verlengd. Ook heeft de gemeente Leiden in 2024 een bedrag ter beschikking gesteld voor investeringen in theatertechniek, dat we onder andere willen gebruiken voor het omzetten van onze theaterlampen naar LED-verlichting.

Verdere stappen

Aanvullend op het Gouden Green Key-label zijn we van plan om een nulmeting op duurzaamheidsgebied te laten uitvoeren, om precies te weten waar we staan en op welke vlakken we nog stappen kunnen zetten. In 2024 hebben we op allerlei gebieden al kleinere maatregelen genomen qua duurzaamheid, zoals de omschakeling naar vegetarische catering voor interne bijeenkomsten, beperking van drukwerk en het gebruik van meer circulaire en beter recyclebare materialen

Programma

Vanuit onze missie ‘verhalen samen brengen’ programmeren we voorstellingen die door zeer uiteenlopende makers voor een zo breed mogelijk publiek worden gemaakt. Het zijn grappige, inspirerende, verzachtende, soms troostrijke en soms juist confronterende of verontrustende voorstellingen. Onze toekomst ligt in een scherp, relevant en uitdagend programma waarin we actuele maatschappelijke vraagstukken en persoonlijke thema’s verkennen. We willen ons positioneren als een levendige ontmoetingsplaats waar kunst, cultuur en maatschappij elkaar ontmoeten en ideeën vrijuit worden gedeeld.

Thema’s

Onze programmering beslaat vrijwel het hele spectrum van genres in de podiumkunst: van cabaret tot jeugdtheater en van klassieke muziek tot toneel, dans en muziektheater. Sinds twee seizoenen brengen onze programmeurs door alle genres heen thema’s aan. Deze thema’s raken aan de urgente actualiteit, aan de kernwaarden van onze organisatie – open, samen, duurzaam en creatief – of aan onderwerpen die leven in de samenleving.

Hete Aarde

De aarde staat in brand. Het wordt heet onder onze voeten, de zeespiegel stijgt en de klimaatverandering lijkt onomkeerbaar. Veel makers, gezelschappen, musici en kunstenaars brengen dit urgente thema elk op geheel eigen wijze voor het voetlicht. In 2024 waren dit onderstaande voorstellingen:

- *Atmen* – Nicole Beutler Projects. Op 28 en 29 februari werd de Leidse Schouwburg omgetoverd tot een

woud in het jaar 2200: een pulserend, vibrerend en ademend paradijs waarin de natuur haar plek heroverd heeft. In deze immersieve installatie en performance werden bezoekers meegenomen op een reis door een experiment, een levend ecosysteem midden in de Leidse Schouwburg. Ook in dit tweede deel van haar trilogie stelt Nicole Beutler Projects de manier waarop de mens met de aarde omgaat ter discussie. Om de voorstellingen heen was een festivalprogramma georganiseerd, met onder andere een panelgesprek van Leidse klimaatdeskundigen en -activisten en een circulaire kledingmarkt.

- *No one is too small* – MAAT Saxophone Quartet. Dit jonge kwartet riep met dit project op om in actie te komen tegen klimaatverandering, ook al kun je als individu maar kleine stapjes zetten. De vier musici geloven in de kracht van nieuwe muziek en creëren in hun concerten betekenisvolle concepten rondom actuele onderwerpen.
- *De Zaak Shell* – Anoeek Nuyens en Rebekka de Wit. In deze bekroonde voorstelling zien we de belangrijkste hoofdrolspelers van het klimaatdebat in haarscherpe pleidooien uitleggen waarom ze doen wat ze doen: Shell, de consument, de overheid, de burger en een jonge generatie die zich zorgen maakt om de toekomst.

Kansengelijkheid

In het thema Kansengelijkheid gaan we uit van het beginsel dat iedereen met dezelfde talenten even veel kans zou moeten hebben om die talenten te ontwikkelen – een belangrijk onderwerp in onze programmering, maar ook in onze publieksbenadering. In deze themalijn programmeerden we in 2024 mooie, vaak kritische voorstellingen.

- *Birds* – DOX
- *Harira* – Jawad es Soufi
- *Duizend aanslagen op de Obamas* – Raymi Sambo Maakt

Nicole Beutler Projects - *Atmen*

Geleden Verleden

In deze themalijn brengen we voorstellingen over onderdrukking, discriminatie en het slavernijverleden. Deze voorstellingen laten zien hoe racisme en onderdrukking in het verleden van grote invloed zijn op het hier en nu, en tegelijkertijd de onnavolgbare veerkracht van de mens blootleggen.

- *Boni de Musical*
- *Sonny Boy* – Solo Stories
- *Stepping Stones* – Orkater & Bijlmer Parktheater

Coproductie HVOL, Theaterbron.nl & LSSGZ - Beleg

Maat Saxophone Quartet - No one is too small

Theaterbolwerk PUNCH - In de lift

Fem!

In het thema Fem! brengen we voorstellingen en concerten van inspirerende, succesvolle, krachtige en ondernemende vrouwen – zowel makers als artiesten, componisten als musici.

- *Make women come* – Nina de la Parra
- *Nomad* – Lilian Farahani & Maurice Lammerts van Bueren
- *Huis van Troje* – Toneelschuur Producties
- *Beleg: 450 jaar Leidens Ontzet* – coproductie van Historisch Vereniging Oud Leiden, Theaterbron.nl en Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal

It's Complicated

In onze themalijn It's Complicated draait alles om relaties en familiebanden – een van de meest elementaire onderwerpen in het theater en daarbuiten. Relaties, of ze nu vanuit familiebanden of liefde zijn ontstaan, zijn belangrijk, maar bijna altijd ingewikkeld. We brachten in deze themalijn onder andere:

- *Mensen zoals jij* – Wat We Doen
- *Herman* – Stefan van der Walle en Eva van der Gucht
- *Alleen Familie* – Huub Stapel

Nieuw Licht

In de themalijn Nieuw Licht bieden we jonge en nieuwe makers en musici een podium én een groot en bij voorkeur breed publiek. Andersom laten we ons publiek kennismaken met deze nieuwe generatie podiumkunstenars. Onder dit thema vallen diverse titels, die we bij de paragraaf over talentontwikkeling nader toelichten: het Leids Cabaret Festival, Lachstof, Stand-up Comedy Café en ScheidenvandeMarkt. We presenteerden in Nieuw Licht in 2024 onder meer:

- *DE JOARDY SHOW* – Jim Deddes
- *Alle dichters hebben gouden helikopters* – Joost Oomen
- *Fauré & Sjostakovitsj* - Het Chianti Ensemble
- *Wildbloei* – Valentina Tóth
- *The Last Five Years* – Nanoek

Premières

De Leidse Schouwburg leent zich met haar mooie zaal goed voor premières. In 2024 gingen deze voorstellingen in (landelijke) première bij ons:

- *Wie is er bang voor Virginia Woolf?* – met onder meer Sanne Wallis de Vries en Bas Hoeflaak
- *Schandalig mooie opera* – Francis van Broekhuizen & Gregor Bak
- *Rust en Vreugd* – met onder meer Doris Baaten en Linda Wagenmakers
- *In de Lift* – Theaterbolwerk PUNCH
- *Lo sings Paul Simon* – Lo van Gorp & The Royal Dutch Scam
- *20 Years on the road* – The Dutch Eagles
- *Hulde!* – met Carine Crutzen & Bert Luppés
- *De Proefkeuken (8+)* – Pieter Hulst & Willem Voogd

In de Stadsgehoorzaal beleefde het Brahms-concert van Johannes Leertouwer & Shunske Sato haar première.

Start seizoen 2024-2025

In september 2024 openden we de deuren van de Stadsgehoorzaal en Leidse Schouwburg voor een nieuw seizoen. In de openingsmaand hadden we veel moois op het programma, waar een groot aantal bezoekers op af kwam. Somi & Metropole Orkest, de vijf uitverkochte voorstellingen *Beleg* over het Leidens Ontzet, Jochem Myjers voorstelling *Net Alsof*, Yentl en de Boer met *Alles is nog mogelijk*, Rundfunk met *Schau* en *Showmeister* van Theater Oostpool waren enkele van de hoogtepunten.

Genres

Cabaret

Van kleinkunst tot stand-up

Leiden en cabaret gaan hand in hand. Het Leids Cabaret Festival biedt een belangrijke bron en bodem voor nieuw cabarettalent en cabaretiers staan met veel plezier in de oudste en mooiste schouwburg van Nederland. Leiden kent een opvallend betrokken cabaretpubliek. Elk jaar is de zaalbezetting in dit genre hoog, en niet alleen bij de gevestigde namen: ook voor jonger cabarettalent loopt het Leidse publiek warm.

Binnen dit genre staan zeer verschillende cabaretiers en comedians bij ons op de Bühne. In 2024 verwelkomden wij onder anderen Kasper van der Laan, Philippe Geubels, Claudia de Breij, Merijn Scholten, Lisa Ostermann, Kirsten van Teijn, Daniël Arends, Mouna Laroussi, Jeroen Leenders, Borrelnootje, Margôt Ros, Freek de Jonge, Pieter Derks, Rayen Panday, Dolf Jansen, Valentina Tóth, Nilgün Yerli en Thomas van Luyn.

Ook bracht onze eigen ambassadeur Jochem Myjer maar liefst vier keer zijn voorstelling *Net Alsof*. De populariteit van Jochem noopte ons en alle theaters tot het instellen van een loting voor zijn voorstelling, zodat iedereen even veel kans op kaarten zou hebben. De vraag was gigantisch: voor de 66.500 kaarten voor de 64 voorstellingen meldden zich 750.000 mensen. We zijn dan ook extra blij en vereerd dat Jochem vier keer bij ons, in zijn eigen Leiden, stond.

Leids Cabaret Festival 2024

Jochem Myjer is ook ambassadeur van het Leids Cabaret Festival, waarvan de organisatie in 2023 werd overgedragen van BUNKER Theaterzaken aan het team van de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal. De 44e editie in 2024 was daarmee de eerste door onszelf

georganiseerde editie van het festival. Daarbij konden we rekenen op de steun en inzet van veel betrokken partners in Leiden: Gemeente Leiden, Leiden&Partners, studentenvereniging Augustinus & reünisten, de Plaatselijke Kamer van Verenigingen (PKvV), du Prie bouw & wonen, Flowsound, B2-Cleaning en ALV productions waren onze steunpilaren. Na een intensief wervingstraject om via toneel- en kleinkunstopleidingen en kleine cabaret- en stand-up comedy-café's in Nederland en België nieuwe talenten te werven, konden we van start met een festival met ijzersterke kandidaten. David Linszen won met zijn absurdistische voorstelling alle prijzen: de vakjury-, studentenjury- én publieksprijs.

Toneel

In 2024 programmeerden we meerdere BIS-gezelschappen: Theater Utrecht met *Panic Room*, Theater Oostpool met *Girls & Boys* en *Showmeister* en Het Nationale Theater met *Wachten op Godot* en *Antigone*. Ook andersoortig gesubsidieerde gezelschappen, zoals De Warme Winkel, Solo Stories en Toneelschuur Producties waren bij ons te zien. Daarnaast brachten we vrije producties, zoals *Wie is er bang voor Virginia Woolf?*, *Zelensky Hier* van De Spelersfederatie en *Hulde!* van Kobra Theaterproducties.

Muziektheater

The Underground van NITE, Club Guy & Roni, HIIIT en Asko|Schönberg is een van de vele hoogtepunten die het genre muziektheater dit jaar bood. Orkater stond in 2024 maar liefst drie keer bij ons: met *Stepping Stones* (een coproductie met het Bijlmerparktheater), *De meester en Margarita* en *High Rise* (met Konvooi). Circus Treurdier met BAAA en Olivier Diepenhorsts *Gabbers* waren we lieten de veelzijdigheid van dit genre zien.

Muziek

De seizoensoening van Somi met het Metropole Orkest was meteen een groot hoogtepunt. Ook de Dire Straits Legacy, die in samenwerking met poppodium de Nobel werd geprogrammeerd, Kovacs, Pink Floyd Project, Sven Ratzkes *Marlene*, de Sven Hammond Big Band en het ZO! Gospel Choir noemen wij hier graag.

Jeugd & Familie

Voor de jongeren én allerkleinsten programmeerden we de meest creatieve en inspirerende jeugdtheatergezelschappen die er op dit moment zijn – gesubsidieerde gezelschappen, maar ook vrije producenten. Hieronder een kleine selectie uit het jeugdaanbod:

- *1000+1 nacht* (8+) – De Toneelmakerij & Sadettin K.
- *Diarree is mijn lievelingskleur* (8+) – Theater Artemis
- *Help, helikopterouders* (8+) – Het Laagland
- *Stuntkont* (6 – 106 jaar) – 155 en Maas theater en dans
- *Over een kleine mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft* (2+) – Meneer Monster
- *Rijnreisje* (6+) – De Toneelmakerij & Steef de Jong
- *Hup Herman!* (3+) – De Nationale Opera

Theatercolleges

Als schouwburg in de stad van ontdekkingen programmeren we graag voorstellingen op het snijvlak van kunst en wetenschap. Onze theatercolleges zijn hier een goed voorbeeld van. Deze colleges zijn zeer gewild bij het Leidse publiek. In 2024 programmeerden we onder andere Wim Daniëls met het filosofisch cabaretprogramma *Filofietsen* en bracht Geert Mak het actuele college *Over de recente geschiedenis van Europa – En Oekraïne en Gaza in het bijzonder*.

Ook startten we in 2024 ons klassieke concertseizoen met *Het Orkest als Laboratorium*, een jaarlijks terugkerend

concert. In de editie van 2024 deed de Leidse dirigent Johannes Leertouwer samen met getalenteerde conservatoriumstudenten en solist violist Shunske Sato onderzoek naar de uitvoeringspraktijk van Brahms, en ontdekten we hoe de muziek van Brahms in zijn eigen tijd geklonken zou hebben.

Klassieke muziek

De kamermuziek in onze Aalmarktzaal wordt goed bezocht. Hier programmeren we muziek en musici die het verschil willen maken, een nieuw verhaal vertellen, integere interpretaties bieden en geen artistieke concessies doen. Onze huisensembles zijn hier goede voorbeelden van: Calefax, Amsterdam Sinfonietta en de Nieuwe Philharmonie. Van het laatstgenoemde orkest brachten wij in 2024 voor het eerst sinds lange tijd een intieme *Matthäus Passion*, onder leiding van Johannes Leertouwer. De *Messiah* door de Nieuwe Philharmonie is daarnaast al jaren een traditie met Kerst. Bijzondere concerten waren in 2024 onder andere het eerder besproken *No one is too small* van MAAT Saxophone Quartet en *The Language of Pain* door Teatro dei Cervelli: een muzikale, theatrale en immersieve voorstelling met muziek van Monteverdi, waarin de huidige westerse omgang met pijn en empathie wordt bevraagd.

Enkele andere concerten die wij hier graag uitlichten, zijn het koffieconcert dat Linos Piano Trio in november gaf: Fauré, Fanny Mendelssohn, Tsjaikovski en Dukas. In de recital *A French Connection* door Daniel Rowland & Natacha Kudritskava stond Parijs centraal, door componisten voor het voetlicht te brengen die in de stad of over de stad een muziekstuk schreven: van Mozart tot Poulenc en Gershwin. Ook was het concert van de drie natuurkrachten Dmitri Makhtin, Miguel da Silva en Kyril Zlotnikov uniek voor Leiden: zij kozen en speelden

de drie mooiste strijkoncerten van Mozart, Schubert en Beethoven.

Eigen en coproducties

Steeds vaker produceren en coproduceren we zelf voorstellingen rond verhalen die we in Leiden willen vertellen – omdat ze aansluiten bij wat speelt in de stad en bij haar inwoners, en de urgentie hebben om gezien en gehoord te worden. Hierbij betrekken we zoveel mogelijk Leidse makers en gaan we de samenwerking aan met maatschappelijke partners. Zo coproduceerden we voor de eerste keer *Een avond over Ketu Koti*, in samenwerking met Stichting Songs of Freedom en Comité 30 juni & 1 juli en Jeffrey Spalburg en organiseerden we onze eerste *Queer Comedy Night*, in samenwerking met Pride Leiden.

Beleg

In het kader van 450 jaar Leidens Ontzet coproduceerden we met Historisch Vereniging Oud Leiden en Theaterbron.nl de voorstelling *Beleg* over Magdalena Moons, gebaseerd op de eeuwenoude tekst van Lucretia van Merken, die zij in opdracht van de Leidse Schouwburg in 1774 schreef in het kader van 200 jaar Leidens Ontzet. De voorstelling was een groot succes: maar liefst vijf keer vulde de schouwburg zich tot de nok toe.

Babar

Met de Leidse dirigent Johannes Leertouwer en Nieuwe Philharmonie maakten we, met steun van het Fonds Podiumkunsten, de kindervoorstelling *Babar* (6+). Verteller Nienke Nasserian bracht het door Francis Poulenc gecomponeerde verhaal over het kleine olifantje. Met de originele illustraties van Jean de Brunhoff en op de klanken van de Nieuwe Philharmonie kwam het verhaal van Babar tot leven. Na de première in de Stadsgehoorzaal op 16 oktober werd de voorstelling voor schoolklassen

gespeeld en brachten we *Babar* ook naar de zalen van onze Theaterdelta-partners Kunstmin Dordrecht en de Goudse Schouwburg.

Jeugdtheatercollege

In de herfstvakantie brachten we voor de derde keer het door onszelf gemaakte Jeugdtheatercollege. Zowel de historie van de oudste schouwburg van Nederland als de geschiedenis van theater in het algemeen kwamen aan bod. Daarnaast bood het college een podium aan medewerkers om te vertellen over het werk achter de schermen. Pepijn Smit van PS|theater regisseerde het *Jeugdtheatercollege*, acteurs Tijs Huys en Eva Mathijssen werkten eraan mee. Het *Jeugdtheatercollege* werd mede mogelijk gemaakt door de schenkingen van onze Bondgenoten, Vaandeldragers en Muskietiers. De toegang was gratis; alle kinderen van acht jaar en ouder en hun familie waren welkom. Het is de wens dit *Jeugdtheatercollege* door te ontwikkelen tot een schoolvoorstelling.

Doelstellingen

Volgens de uitvoeringsovereenkomst hebben wij als doelstelling om vijfhonderd activiteiten per jaar te realiseren, met een bereik van 150.000 bezoekers, waarvan minimaal vijftig procent voor podiumkunstpresentaties. De hersteljaren na de coronacrisis kenmerken zich door een langzame en gestage groei. We halen de in de UVOK genoemde aantallen voor wat betreft bezoekers en podiumkunstpresentaties, de stijgende lijn, terug naar de bezoekcijfers van voor de coronacrisis, zet door.

Activiteiten, bezoekers en voorstellingen

	Realisatie 2024		Realisatie 2023		Realisatie 2022	
	Activiteiten	Bezoekers	Activiteiten	Bezoekers	Activiteiten	Bezoekers
Voorstellingen/concerten	276	100.166	237	83.234	214	66.065
Inleidingen	15	980	17	876		
Amateur voorstellingen	24	10.165	14	7.234	16	6.231
Jeugdtheaterhuis	50	5.250				
Schoolvoorstellingen	6	3.327	7	4.036		
Co- en eigen producties	15	9.432	3	1.760	7	969
Overige (commerciële) activiteiten	68	24.839	94	23.807	90	24.196
Bijzondere bezoeken	18	895		2.350	1	7.100 4.000
Totaal	463	155.045	372	123.297	328	108.561

Voorstellingen Concerten/ inleidingen

Genre	Realisatie 2024		Realisatie 2023	
	Bezoekers	Voorstellingen	Bezoekers	Voorstellingen
Cabaret	32.480	77	31.051	72
Dans	3.347	11	3.452	11
Jeugd en familie	9.642	34	7.647	33
Klassieke muziek	14.484	51	14.078	49
Musical en show	3.533	8	1.852	4
Muziek	15.787	32	10.804	26
Muziektheater	3.929	11	2.762	10
Theatercollege	1.329	3	3.163	6
Toneel	10.814	30	7.915	21
Specials	4.821	19	1.386	5
Totaal	100.166	276	84.110	237

Partners

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal werkt samen met tal van partners binnen en buiten de stad. Op die manier ontstaan sterkere banden binnen het Leidse culturele en maatschappelijke landschap en met collega-theaters in de omgeving.

Centrale plek in de stad

De Leidse Schouwburg en Stadsgehoorzaal zijn fysieke ankers in de stad, waar op veel manieren ontmoetingen plaatsvinden. Door onze samenwerkingen met Leidse makers en partnerschappen met organisaties in het culturele en maatschappelijke domein nemen wij een centrale rol in in de stad. Veel mensen en organisaties weten ons te vinden voor advies en om samen tot nieuwe initiatieven te komen.

Samenwerkingen in het culturele domein

We streven ernaar nieuwe publieksgroepen te bereiken, theater toegankelijk te maken voor iedereen en de Leidse makerscultuur te versterken. We werken samen met lokale makers als PS|theater, de Veenfabriek, KASSETT, Fields of Wonder en Theaterbolwerk PUNCH. Daarnaast werken we samen met musea in Leiden, zoals Museum De Lakenhal, Museum Boerhaave, het Wereldmuseum, het Rijksmuseum van Oudheden, Naturalis Biodiversity Center en Japanmuseum SieboldHuis. Met Leidse culturele instellingen als de Nobel, Theater Ins Blau en de Generator zorgen we voor een breed en samenhangend cultureel aanbod in de stad. In de Cultuurtafel Leiden en het Cultuurkwartier Leiden werken we samen met andere culturele partners aan de toekomst van de kunst- en cultuursector in de stad.

Ook het Leiden International Film Festival (LIFF)

Openingsavond Leiden International Film Festival

is een belangrijke partner. Al jaren viert het LIFF haar openingsavond in de Stadsgehoorzaal. Dit jaar presenteerden we ook samen een filmvertoning van *Der Letzte Mann*, met live pianomuziek van Jed Wentz, uitgevoerd door Olga Paschenko. Deze samenwerking krijgt ook in 2025 een vervolg.

Theaterdelta Zuid-Holland

Een belangrijk samenwerkingsverband is Theaterdelta Zuid-Holland, waarbij we samen met Kunstmin in

Dordrecht en de Goudse Schouwburg werken aan het betrekken van jongeren bij onze podia. We produceren en ontwikkelen samen extra activiteiten om nieuw publiek te bereiken en bestaande publieksbanden te versterken. Deze samenwerking biedt ons de mogelijkheid om meer verbinding te maken met de eigen stedelijke omgeving en met programmering die ingaat op maatschappelijke thema's die spelen in een middelgrote stad in Zuid-Holland. Op 15 maart 2024 zetten de drie wethouders Cultuur van Dordrecht, Gouda en Leiden én de drie

theaterdirecteuren van de Theaterdelta Zuid-Holland hun handtekening onder een driejarig convenant, dat de samenwerking tussen de drie gemeenten en hun schouwburgen bevestigt. Ook de provincie Zuid-Holland ondersteunt dit project.

Talentpartners

Voor het aantrekken en ondersteunen van jong talent werken we samen met het Jeugdtheaterhuis, Studio Moio en Studententoneelvereniging Cuculum. Via het Prinses Christina Concours ondersteunen we de talentontwikkeling van jonge klassieke muzikanten. Ook werken we regelmatig samen met het Conservatorium van Amsterdam, het Koninklijk Conservatorium Den Haag, Codarts Rotterdam en de Nederlandse Strijkkwartet Academie (NSKA) om conservatoriumstudenten professionele concertervaring te laten opdoen.

Samenwerkingen in het onderwijs

We geloven dat cultuur kinderen en jongeren inspireert, ontwikkelt en verbindt. Daarom zetten we de komende jaren in op nieuwe initiatieven en samenwerkingen om ons sterk te positioneren onder deze doelgroep. In 2024 startten we samen met mboRijnland en Theaterdelta Zuid-Holland het programma UpNext, waarmee mbo-studenten actief deelnemen aan podium- en urban kunstvormen. Daarnaast ontwikkelden we een programma dat in het mbo-curriculum is opgenomen, zodat studenten het theater zowel voor als achter de schermen ontdekken. Ook bieden we stageplekken aan om mbo-studenten te helpen hun talenten te ontwikkelen. Andersom leren wij ook veel van deze jongeren, die onze werknemers van de toekomst zijn.

Met onze cultuureducatiepartner BplusC en Theater Ins Blau breidden we onze programma's voor basis- en middelbare scholen nog verder uit. Vanaf 2024 voegden

we klassieke muziek toe aan schoolbezoeken, zodat alle basisschoolkinderen minimaal drie verschillende podiumkunstgenres ontdekken. In Theaterdelta Zuid-Holland werken we samen met de op jongeren gerichte gezelschappen HNTjong en Wat We Doen. Vooral op het gebied van cultuureducatie en jongerenparticipatie leren we veel van hun aanpak.

Samenwerkingen op maatschappelijk vlak

We werken samen met diverse maatschappelijke partners om de toegankelijkheid van onze podia te vergroten en jonge en oudere Leidenaren te stimuleren actief of receptief deel te nemen aan podiumkunst.

Kanselijkheid en toegankelijkheid

Met organisaties als Incluzio, SOL en Buzz zetten we ons in voor kanselijkheid. Bij elke gesubsidieerde jeugdvoorstelling stellen we twintig vrijkaarten beschikbaar voor gezinnen met minder financiële draagkracht, zodat zoveel mogelijk kinderen de magie van het theater en concerten kunnen ervaren. Ook via Buurtgezinnen, Vitalismaatjes en Rosa Manushuis verspreiden we vrijkaartjes aan deze doelgroep.

Inclusieve evenementen

Met de eerdergenoemde partners Stichting Songs of Freedom en Comité 30 juni & 1 juli werken we aan een jaarlijks terugkerend evenement onder de noemer *Een avond over Ketikoti*. In hetzelfde kader willen we het in 2024 voor het eerst georganiseerde *Queer Comedy Night* een jaarlijks vervolg geven.

Toegankelijkheid vergroten

Samen met theatergroep RAST, Stichting Komt Dat Zien en Nationale Vereniging de Zonnebloem werken we er actief aan om ons programma en onze podia toegankelijker te

maken voor mensen met een beperking.

Studenten en podiumkunst

We werken nauw samen met verschillende studentenorganisaties en alle opleidingen in de stad – van mbo en hbo tot wo. We betrekken deze studenten op verschillende manieren actief bij onze podia. Zo is een groep studenten zelf verantwoordelijk voor een buitenfestival rondom het Leids Cabaret Festival, en krijgen jongeren een eigen stem en verantwoordelijkheid binnen onze programmering via de Jongerenraad, die in 2025 van start gaat. Ook werken we samen met Universiteit Leiden om lezingen rond speciale projecten te organiseren en speciale muzikale cursussen mogelijk te maken.

Cultureel erfgoed en stadssamenwerking

We werken samen met Historische Vereniging Oud Leiden (HVOL), waarmee we in 2024 de coproductie Beleg realiseerden. Daarnaast werken we samen met de 3 October Vereeniging, die we onder andere tijdens Leidens Ontzet ontvangen in de Stadsgehoorzaal. Met Leiden&Partners hebben we een meerjarige samenwerking op het gebied van citymarketing en congresontwikkeling. Ook nemen we zitting in het Adviesorgaan Congres Convenant en werken we nauw samen voor het Leids Cabaret Festival. Via Centrum Management Leiden denken we als cultureel ondernemer mee over stedelijke thema's zoals zero emissie, om samen de binnenstad mooier en leefbaarder te maken. Tot slot onderhouden we een netwerk met verschillende businessclubs en cultuurplatforms, om verbindingen tussen cultuur en bedrijfsleven te versterken.

Publiek

We hebben een grote groep trouwe theaterbezoekers, maar verwelkomen steeds meer nieuw publiek. Dat doen we door voor nieuwe doelgroepen aansprekende voorstellingen te programmeren, en tegelijkertijd door in onze marketing actief op zoek te gaan naar mensen die ons nog niet kennen.

Op zoek naar nieuw publiek

De zaalbezetting was ook dit jaar hoog: onze programmering en marketing sluiten goed aan bij het Leidse publiek. In 2024 zijn we daarom verdergegaan met de strategie om programma en marketing hand in hand te laten gaan. Dit heeft geleid tot een opvallende toename in nieuw publiek: volgens onze database was in 2023 54 procent van onze kaartkopers nieuw, in 2024 steeg dit naar 59,8 procent.

Rebranding

Om een zo breed en divers mogelijk publiek te bereiken én meer jongeren aan te spreken, zijn we in de zomer van 2024 een rebrandingtraject gestart. We zijn op zoek gegaan naar vormgevers die samen met ons nieuwe communicatie-uitingen en beeldmerken konden ontwikkelen, die aansprekend zijn voor een jonger publiek. De aanleiding was het ontwikkelen van een logo voor ons nieuwe Café Caat. We zochten naar een logo dat staat voor onze missie en kernwaarden, waarin beweging zit en dat een spark heeft. De huisstijl van Café Caat is onderdeel van het rebrandingtraject: het logo van Café Caat komt terug in het nieuwe logo van de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal. In het najaar van 2024 ontwikkelden we de nieuwe huisstijl van zowel de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal als Café Caat; in maart 2025 is deze nieuwe huisstijl gelanceerd.

Marketing en communicatie

Duurzame keuzes

Omdat we zo duurzaam mogelijke keuzes willen maken in onze bedrijfsvoering, stellen we onze marketingmiddelen continu ter discussie. We stellen jaarlijks onze oplage ten aanzien van drukwerk bij en ontwikkelen alternatieven voor de papieren brochure. We bevragen steeds de effectiviteit van papieren marketingmiddelen en zetten deze af tegen het duurzaamheidsvraagstuk. Mede hierom zetten we meer in op online marketing, onder meer via nieuwsbrieven en onze website, door te investeren in een hoge vindbaarheid via Google Ads en uiteraard SEO.

Toegankelijke communicatie

We maken gebruik van efficiënte marketingstrategieën die we al eerder succesvol inzetten, maar leggen in ons publieksbereik ook steeds meer nadruk op diversiteit en inclusie. Met het rapport van Nationale Vereniging de Zonnebloem hebben wij onze website onder de loep genomen en proberen wij onze teksten en visuele uitingen zo toegankelijk mogelijk te maken. Samen met onze websitebouwer zijn wij in november 2024 van start gegaan om onze website te laten aansluiten bij de European Accessibility Act, die op 28 juni 2025 van kracht wordt. Deze wet schrijft voor dat websites die producten leveren aan consumenten moeten voldoen aan specifieke toegankelijkheidseisen. Ook met ons team kaartverkoop willen we zo toegankelijk mogelijke communicatie met onze bezoekers bewerkstelligen, onder meer door op vaste tijden overdag ook onze kaartverkoopbalie te bemensen voor iedereen voor wie digitaal bestellen moeilijk is.

Trouwe en nieuwe bezoekers

Net als in voorgaande jaren – coronajaren uitgezonderd – kunnen wij rekenen op een terugkerend publiek, dat wij met onze nieuwsbrieven en gerichte mailingen goed

weten aan te spreken. Het zijn loyale bezoekers die van alle uiteenlopende genres houden en al in de voorverkoop de theater- en concertkaarten kopen. Onze voorverkoop in mei is daarom nog steeds een belangrijk onderdeel van onze marketinginspanningen, al merken we dat juist jonger publiek graag later, en zelfs last-minute, kaarten koopt. Hierop spelen we in met de jongerenprijs van € 10,00. De jongerenprijs kan last-minute worden ingezet, waardoor ook in de laatste 24 uur voorstellingen soms nog een boost krijgen.

Doelgroepen en publiekswerking

Het inzetten van publiekswerking is van steeds groter belang en krijgt dan ook meer aandacht binnen onze marketinginspanningen. Met de aanstelling van onze medewerker educatie, participatie en publiekswerk is er meer ruimte om in contact te komen met doelgroepen en communities die wij nu nog ondervertegenwoordigd zien in ons publiek: jongeren, studenten, internationals en mensen met een multiculturele achtergrond. Na onze deelname aan het Culturele Doelgroepenonderzoek naar het model van Rotterdam Festivals, dat wij in samenwerking met de gemeente Leiden, poppodium Nobel, BplusC en Museum De Lakenhal lieten uitvoeren, zetten wij in 2024 publieksonderzoek voort aan de hand van het continue bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda. Naar aanleiding van de in 2023 uitgevoerde nulmeting op basis van het Culturele Doelgroepenmodel zetten wij in op twee onderbezette doelgroepen. Voor de Nieuwsgierige Toekomstgrijpers programmeren we innovatieve en maatschappelijk relevante voorstellingen, met ruimte voor verdieping via nagesprekken, online content of samenwerkingen met makers die hen aanspreken.

De Startende Cultuurspeurders bereiken we via toegankelijke en visueel aantrekkelijke formats, heldere

communicatie en partnerschappen met bijvoorbeeld scholen en jongerenplatforms. We verlagen drempels en zetten in op sociale media die deze doelgroep aanspreekt.

De Culturele Alleseters zijn al goed vertegenwoordigd, maar bewegen we meer richting onze klassieke programmering. Dat doen we door onder andere verrassende cross-overs, inleidingen en randprogramma.

We monitoren publieksgegevens en blijven onze aanpak verfijnen op basis van nieuwe inzichten.

Jongeren tot dertig: altijd welkom voor een tientje

Om bovengenoemde doelgroepen meer te verwelkomen en zoveel mogelijk podiumkunst bereikbaar te maken voor kinderen, studenten en jongeren, is er een vaste jongerenprijs van € 10,00 in het leven geroepen. Eerst gold deze prijs alleen voor studenten, maar vanaf het seizoen 2024-2025 zijn alle jongeren tot dertig jaar bij ons welkom voor dit bedrag, inclusief een pauzedrankje. Bij klassieke concerten kan deze jongerenprijs al ruim voor een concert worden ingezet; bij voorstellingen in alle andere genres geldt deze jongerenprijs vanaf 24 uur van tevoren. We merken in toenemende mate dat deze lage prijs drempelverlagend werkt en er meer jongeren in onze zalen zitten. In 2024 ontvingen we in totaal 2269 jongeren. Belangrijk om op te merken is dat jongeren ook op reguliere kaarten naar voorstellingen gaan, bijvoorbeeld als zij niet last-minute een kaart kopen maar verzekerd willen zijn van een plaats bij de voorstelling van een populaire cabaretier. Deze cijfers zijn hierin niet meegenomen. Er is een duidelijke groei te zien: in 2023, toen we nog geen jongerenprijs kenden, verwelkomden we in totaal 624 studenten op de studentenprijs.

We Are Public

Graag werken we samen met We Are Public, een pas die de kans biedt om tegen een maandelijks bedrag van € 15,00 (onder de 30 jaar) of € 20,00 (vanaf 30 jaar) voorstellingen en concerten door het hele land gratis te bezoeken. We Are Public zorgt ook bij ons in huis voor steeds meer publiek dat naar avontuurlijker theater en concerten gaat: in 2024 ontvingen wij 1336 bezoekers met een We Are Public-pas, tegenover 1237 bezoekers in 2023.

Contentmarketing

Onze integrale programma- en marketingaanpak zorgt voor een programma dat is afgestemd op het publiek. Andersom zetten we ook extra stappen om bezoekers te werven voor een artistiek en kwalitatief programma. Door contentmarketing middels aansprekende video's via social media, vlogs, blogs en podcasts willen we hechte communities opbouwen.

*Talentontwikkeling
en educatie*

We werken binnen de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal aan een nieuwe visie op educatie, waarbij de focus ligt op kansengelijkheid, inclusie, samenwerkingen en verankering in Leiden en de regio.

Talentontwikkeling

Zonder nieuw talent hebben de podiumkunsten geen toekomst. Daarom zetten we onze schouders onder talentontwikkeling en cultuureducatie: we willen de jeugd in aanraking laten komen met podiumkunst door hen zelf te laten spelen, maar ook door ze te laten zien wat er op het podium allemaal mogelijk is. Ook oudere bezoekers willen we door cultuureducatie meer achtergrond geven over podiumkunst, bijvoorbeeld met inleidingen en openbare lessen voorafgaand aan voorstellingen. Sinds april 2024 hebben we, om meer focus aan te brengen, een medewerker educatie, participatie en publiekswerk aangesteld. Zij is de verbinding met de vele scholen en opleidingen die Leiden rijk is en ontwikkelt en begeleidt contextprogramma's rondom onze voorstellingen en concerten.

ScheidenvandeMarkt

In 2024 organiseerden we wederom concerten onder de naam *ScheidenvandeMarkt*, waarbij getalenteerde studenten aan het Koninklijk Conservatorium, de Nederlandse Strijkkwartet Academie en het Conservatorium van Amsterdam vlieguren maken voor publiek. Dit vindt plaats op zaterdagmiddagen, aan het einde van de marktdag, met een drankje erbij in de Breezaal. De inzet is laagdrempelig en de setting informeel, met als doel hiermee ook nieuw publiek van klassieke muziek te laten genieten. Twee van deze concerten waren *ScheidenvandeMarkt* XL-concerten in

de Grote Zaal. Voorbeelden van doorstroming vanuit *ScheidenvandeMarkt* naar de reguliere programmering zijn het Barbican Quartet, Shin Sihan & Gorka Plada Girón en Alexander Warenberg. Om klassieke muziek laagdrempeliger te maken voor een breed publiek, presenteert onze marketeer klassieke muziek en programmeur Eva Traa deze concerten. Zij geeft toelichting op de muziek die gespeeld wordt en ondervraagt de jonge musici over hun dromen en het werk dat ze laten horen.

Cabarettalent

Het Leids Cabaret Festival is voor aanstormende cabaretiers een belangrijke opstap naar een professionele carrière. Na twee auditierondes selecteerden we acht deelnemers die tijdens een workshopweekend met gerenommeerde regisseurs aan hun materiaal konden werken. Voor de drie finalisten van het Leids Cabaret Festival volgde aansluitend de Leids Cabaret Festival Finalistentour 2024, een betaalde tournee langs meer dan veertig collega theaters in het hele land – de ultieme manier om vlieguren te maken op het podium, meer wegwijs te worden in de theaterwereld, de eigen naamsbekendheid te vergroten en bezoekers warm te laten lopen voor nieuwe sterren aan het firmament. In onze eigen samengestelde reeks *Lachstof* krijgen finalisten van de landelijke cabaretfestivals – waaronder het Leids Cabaret Festival, Cameretten en het Groninger Studenten Cabaret Festival – de kans om hun repertoire op de planken te brengen. Tijdens een *Lachstof*-avond worden twee finalisten gepresenteerd door een talentvolle MC. De *Lachstof*-avonden zijn vrijwel altijd uitverkocht, ook al is er vooraf geen line-up bekend. Op vijf woensdagen door het seizoen heen kan het publiek tijdens de *Caat Stand-up Comedy*-avonden genieten van het beste aanstormende talent van dit moment. Terwijl vanaf de zomer van 2024 grondig verbouwd werd in Café

Caat, vonden *Caat Lachstof* en *Caat Stand-up Comedy* gewoon doorgang in onze Breezaal.

PUNCH

Ook voor het eerdergenoemde Theaterbolwerk PUNCH is de Leidse Schouwburg de thuisbasis. Bij PUNCH krijgen toneelteksten van jonge schrijvers de kans om door zeer gerenommeerde acteurs en regisseurs in theaters te worden gespeeld. Op 24 april ging het zeer goed ontvangen stuk *In de lift* van schrijver Annemarie Wisse, met in de hoofdrollen Rian Gerritsen, Yazan Al Hakim en Sylvia Poorta, in première in de Leidse Schouwburg. In deze voorstelling worden de verschillen en overeenkomsten tussen een zakenvrouw en een vluchteling die vastzitten in een lift pijnlijk duidelijk.

Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal heeft sinds jaar en dag een vaste samenwerking met Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland. Tijdens het seizoen ontvangen wij de leerlingen van het Jeugdtheaterhuis wekelijks op woensdagmiddag en zaterdag in de Stadsgehoorzaal. Wij vormen dan het huis voor hun lessen en bieden hun aan het eind van de lessenreeks in april een podium voor hun presentatie voor familie en vrienden.

Theaterdelta: Open Call

In de zomer van 2024 schreven de drie theaters van de Theaterdelta Zuid-Holland een Open Call uit, gericht op talentontwikkeling voor nieuwe theatermakers. De Open Call is specifiek bedoeld voor nieuw talent dat binding heeft met de regio en wil samenwerken met relevante maatschappelijke organisaties. Doel van de Open Call is eveneens om een duurzame relatie op te bouwen met nieuwe makers en hen zelfstandig te laten opereren. Meer dan tachtig creatieve makers meldden zich aan

UpNext - ism Theaterdelta en mboRijnland

Coproductie Babar

voor dit ontwikkeltraject. Na een grondige selectie werd Geert Sweep uitgekozen. Hij zal een jaar lang artistieke, marketing en technische ondersteuning ontvangen. Daarnaast bieden de theaters hem als nieuwe maker ook repetitie- en presentatieruimte.

Cultuureducatie

Theaterdelta: mboRijnland – UpNext

Vanuit de Theaterdelta Zuid-Holland werken wij samen met mboRijnland (Gouda en Leiden) en roc Da Vinci (Dordrecht) om mbo-studenten meer te laten kennismaken met kunst en cultuur en hen zo te helpen hun talenten te ontwikkelen. Het project UpNext ging in september 2024 van start en vormt het begin van een langdurige samenwerking die kunst en cultuur stevig verankert in het mbo-onderwijs. Samen met de mbo's maken we plannen om het programma nog verder uit te breiden en te verdiepen. Met een mix van showcases, workshops, en evenementen brengen we cultuur op een toegankelijke en inspirerende manier naar de leslokalen. Het doel is simpel: minder schooluitval, meer betrokkenheid, een boost in studentenaantallen op school en in onze zalen. UpNext bood in 2024 allerlei creatieve workshops buiten het curriculum, zoals spoken word, dans en muziek. In 2025 wordt cultuurparticipatie – met onder meer een theaterbezoek, lesprogramma's over theater en actieve cultuurparticipatie – ook in het curriculum van de mbo's opgenomen.

MboRijnland – studenten Media Vormgeving & Content Creation

In het najaar van 2024 zijn we gestart met een inspirerende samenwerking tussen onze marketeers en veertien studenten van de studie Media Vormgeving van mboRijnland. Deze studenten kregen de uitdagende opdracht om voor jongeren aansprekende

marketingmiddelen te ontwikkelen, om zo de speciale ticketprijs voor jongeren onder de aandacht van hun eigen leeftijdgenoten te brengen. In januari 2025 werden de plannen door de studenten gepresenteerd. Voor ons is deze samenwerking een manier om nauwer in contact te staan met deze doelgroep en van hen te leren wat het beste werkt in jongerenmarketing; voor de studenten is het een goede manier om te leren pitchen en ideeën uit te werken. We geven deze samenwerking met studenten graag een vervolg.

Primair en voortgezet onderwijs

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal werkt samen met BplusC op het gebied van cultuureducatie. Jaarlijks organiseren we samen een aantal voorstellingen voor basisscholen. We zoeken daarbij altijd naar de beste jeugdtheatergezelschappen en thema's die spelen bij kinderen van deze leeftijd. Dit gebeurt in afstemming met BplusC, dat contact houdt met de deelnemende basisscholen. Jaarlijks programmeren wij eveneens in samenwerking met BplusC voorstellingen voor Kunstshot, het CKV-festival voor scholieren in de vierde klas van de havo en het vwo, en Cultuursjop, het CKV-festival voor de derde klas van het vmbo. Hieronder is te zien welke jeugdvoorstellingen de in totaal 3446 leerlingen bezochten.

- 199 bezoekers voor Cultuursjop *Xclusive Company*
- 495 bezoekers voor Artemis met *Diarree is mijn lievelingskleur*
- 724 bezoekers voor Kindermuziekweek *Openingsconcert*
- 581 bezoekers Laagland met *Help, ik heb Helikopterouders*
- 902 bezoekers Kunstshot *Xclusive Company*
- 545 bezoekers LSSGZ X Nieuwe Philharmonie met *Babar*

CKV en CJP

Door de inzet van onze medewerker educatie, participatie en publiekswerk is er nog actiever contact met middelbare scholen in Leiden en de regio. Met CKV- en CJP-budgetten kunnen leerlingen van het voortgezet onderwijs een aantal voorstellingen bij ons bezoeken. In totaal bezochten in 2024 351 leerlingen onze voorstellingen via het CKV-budget, tegenover 85 in 2023. Ook bezochten 844 leerlingen onze voorstellingen via het CJP-budget, tegenover 642 in 2023.

Contextprogramma

Bij alle BIS-gezelschappen werden in 2024 voorafgaand aan de voorstellingen inleidingen gegeven, die gratis toegankelijk waren voor elke bezoeker met een kaartje voor de voorstellingen. Bij het genre klassiek kenden de meeste concerten van de Nieuwe Philharmonie en Amsterdam Sinfonietta een inleiding. Ook de dansvoorstellingen werden altijd ingeleid.

Jeugdtheatercollege en Kastanjerr

Kastanjerr is ons jeugdtheaterfestival voor kinderen in de basisschoolleeftijd, dat sinds 2018 plaatsvindt in de herfstvakantie. In 2024 brachten wij het door onszelf geproduceerde *Jeugdtheatercollege* over theater, onder regie van Pepijn Smit van PS|theater. Medewerkers van het team techniek en hospitality vertelden over hun werk en lieten zien hoe het er achter de schermen aan toegaat. Dat resulteerde in een vragenvuur vol nieuwsgierigheid. Later in de festivalweek konden kinderen deelnemen aan workshops theater, musical en wereldmuziek. Verschillende voorstellingen namen de kinderen mee op inspiratiereis en droomtochten. Bekende titels als *Kruimeltje* wisselden we af met de ook voor niet-Nederlandstalig publiek toegankelijke voorstelling *The diary of an ugly duckling*.

Jeugdtheaterfestival Kastanjerr

Kansengelijkheid

Om voor zoveel mogelijk kinderen theater bereikbaar en toegankelijk te maken, ook als daarvoor thuis geen financiële middelen zijn, zijn wij in 2023 gestart met het Peutercafé in Café Caat. Deze laagdrempelige voorstellingen, voor de allerkleinsten vanaf twee jaar, zijn op basis van een vrijwillige donatie te bezoeken, zodat iedereen de mogelijkheid heeft mee te doen. Ouders, verzorgers of opa's en oma's kunnen achterin zitten, terwijl professionele theatermakers de fantasie, motoriek en taalontwikkeling van de peuters stimuleren en hen meenemen in verhalen vol uitdagingen en verrassingen. We organiseerden het Peutercafé in 2024 slechts één keer, in verband met de verbouwing in Café Caat. Ruim tachtig peuters en hun ouders en grootouders genoten van de voorstelling *Potje* door Jeritza Toney. In 2025 zijn wij voornemens om vrijwel elke maand een Peutercafé in Café Caat te programmeren. Wij kunnen het Peutercafé mogelijk maken dankzij de subsidie Vitale Binnenstad van de gemeente.

Twintig vrijkaartjes voor kinderen

Sinds september 2023 stellen we bij elke gesubsidieerde jeugdvoorstelling twintig vrijkaartjes beschikbaar. Om deze kaartjes goed terecht te laten komen, zijn we een samenwerking gestart met onder anderen buurtcoördinatoren van de Huizen van de Buurt van Incluzio, Stichting Ondernemend Leren, Buurtgezinnen en Vitalismaatjes. De samenwerking met deze maatschappelijke organisatie verloopt steeds voorspoediger: met meer dan tien voorstellingen konden we in 2024 tweehonderd kinderen en hun ouders of verzorgers en broertjes of zusjes verwelkomen.

Nieuwkomers

We zijn samen met maatschappelijke partners Incluzio

en SOL plannen aan het maken om in Café Caat avonden door en voor nieuwe Nederlanders te organiseren, onder het label Caat&Co. De plannen zijn in ontwikkeling en de concrete uitvoering wordt in 2025 gerealiseerd.

Welcome app

Via de Welcome app, voor nieuwkomers in Leiden, stelden wij vijftig kaarten beschikbaar voor Verdi's opera *La Traviata* door Ukraine Chamber Opera, die op 20 november in de Leidse Schouwburg stond. We verwelkomden die avond vijftig Oekraïense vluchtelingen, die genoten van een van de meest uitgevoerde opera's ter wereld. De samenwerking met de Welcome app is positief geëvalueerd; ook in 2025 stellen we kaarten voor een aantal voorstellingen via de app beschikbaar.

Stage for succes

Stage for succes is een stichting die zich inzet om statushouders te interesseren en op te leiden voor het vak van theatertechnicus. Wij hebben ons verbonden aan dit initiatief en stellen onze technische expertise én de Leidse Schouwburg als thuisbasis ter beschikking.

Stages

Het team van de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal creëert jaarlijks stageplekken binnen meerdere afdelingen. Zo leren mbo-, hbo- en wo-studenten bij de teams van Techniek, Sales & Events, Gebouwenbeheer en Programma, Marketing & Kaartverkoop de fijne kneepjes van het theatervak. Ook verwelkomen we jaarlijks een aantal jonge snuffelstagiairs van diverse middelbare scholen uit Leiden. Zij lopen een week mee bij de teams die betrokken zijn bij het organiseren van voorstellingsavonden. We verzorgen een programma waarin ze de opbouw door het techniekteam meemaken, de ontvangst van publiek bij het hospitalityteam

ontdekken en de kunst van theatermarketing meekrijgen.

Interactie

Overdagraad

Sinds 2019 is er de Overdagraad, een groep enthousiaste theaterliefhebbers uit Leiden en omgeving, die samen een eigen programma samenstellen dat op zondagmiddagen in de Leidse Schouwburg gespeeld wordt. Per theaterseizoen selecteren zij vijf voorstellingen, in de genres toneel, muziek, dans en cabaret. Deze Beleef 't Overdag-voorstellingen zijn bedoeld voor mensen die, om welke reden dan ook, liever overdag naar het theater gaan. Door de evenwichtige en avontuurlijke selectie die de Overdagraad maakt, verwelkomen we vaak meerdere generaties bij één voorstelling. In 2024 programmeerde de Overdagraad de volgende voorstellingen:

- *King Lear* – Fred Delfgaauw & Ida van Dril
- *Beperkt Houdbaar* – Andries Tunru & Stefan Hendriks
- *Het Verre Woord* – Sahand Sahebdivani

**in het gehele seizoen zijn vijf voorstellingen door de Overdagraad geprogrammeerd, maar hiervan zijn er drie in 2024 te zien.*

Fondsenwerving

We voelden in 2024 weer de steun en betrokkenheid van veel partijen bij onze podia en activiteiten. We hopen dat dit zich de komende jaren voortzet.

Steun

In het najaar van 2022 ontvingen wij van het Fonds Podiumkunsten een tweejarige subsidie in het kader van de Podiumregeling, in de vorm van zowel een programmerings- als een productiebijdrage. De programmeringssubsidie is in 2024 verlengd tot halverwege 2025, waarna de nieuwe periode ingaat. Voor deze periode hebben wij ook een aanvraag gedaan. Vanuit de productiebijdrage konden wij in 2024 samen met de Nieuwe Philharmonie Utrecht de voorstelling Babar produceren.

Ook het Leids Cabaret Festival kon rekenen op financiële steun van diverse kanten om de productie van dit festival mogelijk te maken. Onder andere de gemeente Leiden, BUNKER Theaterzaken, Leiden&Partners, leden en reünisten van studentenvereniging Augustinus en het Cultuurfonds Leiden droegen hieraan bij. Daarnaast wordt het initiatief voor Theaterdelta Zuid-Holland van verschillende kanten financieel gesteund, met bijdragen van de betrokken gemeenten, waaronder de gemeente Leiden, vanuit de gelden voor de impuls Jongeren Cultuur.

Bondgenoten, Vaandeldragers en Muskietiers

Jaarlijkse steun

Ieder jaar weer kunnen we rekenen op de steun van een groeiende groep Bondgenoten en Vaandeldragers. Bondgenoten zijn onze vrienden die jaarlijks € 65,00 doneren, Vaandeldragers steunen ons met € 250,00 en Muskietiers met een bijdrage van € 5.000,00. Dankzij hun steun kunnen we inzetten op rand- en

educatieprogramma's. Een mooi voorbeeld is het Jeugdtheatercollege dat we in de herfstvakantie tijdens het Kastanjerrr Jeugdtheaterfestival presenteerden. Ook kunnen we dankzij deze steun vrijkaarten beschikbaar stellen aan kinderen en families voor wie een theaterbezoek financieel gezien niet mogelijk is.

Tekenen van dank

Als dank voor hun steun bieden wij Bondgenoten, Vaandeldragers en Muskietiers een aantal privileges, zoals de mogelijkheid bij de start van de verkoop van voorstellingen als eerste kaarten te boeken. Ook nodigden we hen in 2024 uit voor een seizoensopeningsborrel op het toneel van de Leidse Schouwburg. Meer dan honderd van onze ambassadeurs kregen de kans in de orkestbak, de artiestenfoyer en de kleedkamers kleine voorproefjes van voorstellingen en concerten te zien.

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024 - 2025
Bondgenoten	318	344	353	405	495	658
Vaandeldragers & Muskietiers	7	12	18	18	18	29

Sales
en
evenementen

We zijn sterk in het faciliteren van congressen en feesten. Ook zijn onze locaties perfect geschikt als filmlocatie. Daarnaast verzorgt de afdeling Sales & Events de voorbereiding en uitvoering van eigen feesten en producties en coproducties.

Sales & Events

Onder de afdeling Sales & Events vallen alle activiteiten die op initiatief van een afnemer worden georganiseerd en waarbij een – cultureel dan wel commercieel – tarief wordt betaald voor het gebruik van de zalen, de voorzieningen, de horeca, de techniek en eventueel een op maat gemaakt programma. Aangezien een deel van deze activiteiten of verhuringen aansluit op de culturele missie van onze instelling, is er in die gevallen sprake van waardecreatie. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij wetenschappelijke conferenties waarbij aandacht is voor kennisdeling en/of culturele toevoegingen, amateurkunstvoorstellingen en evenementen van vrije producenten.

Bijna honderd evenementen

In 2024 behaalden we onze omzetsdoelstelling van 1,4 miljoen euro, inclusief horecaomzet en techniek, met bijna honderd evenementen met ruim 32.500 bezoekers. In de Stadsgehoorzaal hebben we negentien congressen met in totaal ruim zeventuizend bezoekers mogen verwelkomen, waarvan het zesdaagse congres *Exoplanets V* het grootste en meest internationale was. Van over de hele wereld kwamen hier – vooral jonge – wetenschappers op af. Het hoogtepunt van dit congres was de openbare lezing, *Exoplanets and the Search for Life in the Universe*, gegeven door Nobelprijswinnaar Didier Queloz.

Congres: *Exoplanets & the Search for Life in the Universe*

In de kijker

Het is bijzonder dat veel internationale partijen ons ook dit jaar weer de organisatie van hun congres toevertrouwen, mede met dank aan samenwerking met het Leiden Convention Bureau en het ambassadeursnetwerk van de Universiteit Leiden. Daarnaast weten ook steeds meer zakelijke partijen ons te vinden voor diners, awardshows, personeelsfeesten en andere evenementen. De salesafdeling werkt hard om samen met de salesmarketeer, die dit jaar aan het team is toegevoegd, zichtbaar te zijn. Met content op alle belangrijke locatieplatforms, posts op social media, interviews en nieuwsbrieven proberen we onszelf met onze commerciële en culturele verhuur in de kijker te spelen.

Waardering door bezoekers

Het ons ook dit jaar weer gelukt Sterlocatie te zijn op site van Meeting Review. Opdrachtgevers waarderen onze service en locatie met een 8,5 of hoger. Daarmee behoren we tot de beste locaties van Nederland.

Podium voor amateurkunst

Ook amateurs weten ons steeds weer te vinden voor hun jaarlijkse uitvoeringen. Koploper is Toneelvereniging Tot Ieders Genoegen: sinds de jaren zeventig spelen zij ieder jaar twee voorstellingen in de Leidse Schouwburg. Ook het Leidsch Studententoneel, het Marecollege, het Nederlands Studenten Orkest en het Toonkunst Orkest staan vaak op ons toneel. Het Prinses Christina Concours, een toonaangevend platform voor muziekeducatie en talentontwikkeling voor kinderen en jongeren, heeft zich voor de komende jaren eveneens aan ons verbonden voor de uitvoer van de halve finales.

Decor voor film, video en tv

De Leidse Schouwburg en de Stadsgehoorzaal waren ook

in 2024 vaak het decor in opnames voor film, video en tv. Zo waren we onder meer te zien in *Het perfecte Plaatje* (RTL 4) en in videoclip van muzikant Akwasi, Robert van Hemert en Goldband. Andere bijzondere evenementen en samenwerkingen waren een netwerkbijeenkomst voor de stichting Young Diverse Leaders, de uitreiking van de Future of Energy Awards 2024, het InnovationQuarter Jaarevent, de Provinciale Erfgoeddag, de Huizingalezing, het Eindejaarsmoment van Café de Raad, de benefietkennisquiz De Slag om Leiden, het Leids Internationaal Bierfestival en het Leids Besturen Diner.

Horeca

Ons hospitalityteam is continu in beweging: door onze medewerkers bij te scholen en te trainen en onze faciliteiten te blijven optimaliseren, kunnen we onze bezoekers de beste ervaring bieden. Daarbij hebben we blijvend oog voor actuele thema's, zoals veiligheid en duurzaamheid.

Uitbreiding faciliteiten

In september 2024 is de nieuwe bar in de entreefoyer opgeleverd. Deze biedt meer ruimte en mogelijkheden en past mooi in het vernieuwde interieur.

In Café Caat hebben we ons kassasysteem uitgebreid, in de vorm van een keukenscherm en twee nieuwe kassaschermen met pin en bonnenprinter. In september 2024 hebben we het hospitalityteam voorzien van nieuwe kleding. Hierbij hebben we voor duurzame kleding gekozen en de oude bedrijfskleding duurzaam laten recyclen.

Personeel

In mei 2024 hebben we het hospitalityteam uitgebreid met een nieuwe supervisor, om de supervisor die aangesteld is voor Café Caat tijd te geven voor bijbehorende werkzaamheden.

In 2024 hoefden we geen extra medewerkers op oproepbasis aannemen. De grootte van de oproeperspool is op dit moment optimaal. Mede doordat het team qua verloop constant is gebleven, is de inzet van uitzendkrachten ook dit jaar weer minimaal.

Training

Alle hospitalitymedewerkers zijn getraind op het gebied van bedrijfshulpverlening (BHV) en sociale hygiëne. Verder

hebben we in 2024 onder andere een training in tappen en sociale veiligheid gehad. Daarnaast hebben we samen met collega's van de kaartverkoop een training gekregen van Nationale Vereniging de Zonnebloem. In deze training werd voor ons inzichtelijk waar mensen met een lichamelijke beperking tegenaanlopen. Na deze training hebben we een lijst gemaakt met verbeterpunten, zoals het lager plaatsen van de waterbarrels en zorgen voor een mobiele pin bij de bar, waarmee we aan de slag zijn gegaan.

Veilig en betrokken

We vinden het belangrijk dat iedereen in ons bedrijf zich betrokken en veilig voelt. Zo hebben we na iedere dienst een shiftcooldown, waarin we medewerkers vragen naar excessen of onveilige situaties. Naast onze interne en externe vertrouwenspersonen hebben we twee hospitalitymedewerkers aangesteld als interne vertrouwenspersonen, mocht de drempel naar een supervisor of vertrouwenspersoon te groot zijn.

Duurzaamheid

Binnen het hospitalityteam zijn we continu bezig met duurzaamheid. We kopen zoveel mogelijk biologische en lokale producten in, zijn scherp op onze inkoop, waardoor we zo min mogelijk verspillen, en maken geen gebruik van wegwerpplastic.

Gebouw *en*
techniek

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal is de grootste podiumkunstorganisatie van Leiden en omgeving. Door de combinatie van theater en concertgebouw kunnen wij een plek bieden voor topaanbod op het gebied van podiumkunsten en klassieke muziek, en hebben wij tegelijkertijd voor veel culturele en maatschappelijke partners in de stad ruimte beschikbaar.

Ankers in de stad

Onze gebouwen zijn bekende fysieke ankers in de stad waar allerlei ontmoetingen plaatsvinden.

Als beheerder van deze twee bijzondere locaties voelen we een grote verantwoordelijkheid naar onze verhuurder en de stad Leiden enerzijds en naar onze klant anderzijds. Voor beide partijen wensen we de optimale situatie. Toch blijft dit een spanningsveld. In 2024 hebben we nieuwe afspraken gemaakt met de gemeente Leiden over het onderhoud aan onze panden, de verdeling van verantwoordelijkheden en de financiering van de – oplopende – onderhoudskosten. We hopen dat deze gaan bijdragen aan duidelijkheid in de processen en daarmee aan het in optimale conditie houden van onze panden. De nieuwe afspraken zijn eveneens vertaald in aangepaste huurcontracten voor beide locaties.

Daarnaast heeft de gemeente Leiden een bedrag beschikbaar gesteld voor de financiering van vervanging en onderhoud van onze theatertechniek. Een grote post zijn de trekkenwanden in de Schouwburg en de Stadsgehoorzaal. Op het moment zijn we met de gemeente in gesprek over de precieze inzet van deze middelen.

Café Caat

In het najaar van 2024 hebben we een grote verbouwing uitgevoerd in de Stadsgehoorzaal, met als resultaat ons nieuwe Café Caat, dat we in januari 2025 konden openen.. Dit nieuwe café biedt de mogelijkheid kleine voorstellingen en activiteiten te programmeren op een nieuw podium. Zo verlagen we de drempel om de Stadsgehoorzaal binnen te gaan, ook voor mensen die ons nog nooit hebben bezocht.

Verduurzaming en veiligheid

Zowel de Leidse Schouwburg als de Stadsgehoorzaal zijn door de gemeente Leiden gemarkeerd als vergroeningslocaties. Dat betekent dat we alles in het werk stellen om het milieu te ontzien en te werken aan een duurzame toekomst. We hebben dan ook een Gouden Green Key-label. Helaas is het traject voor de verduurzaming van de Leidse Schouwburg door problemen in de aanbesteding in 2024 niet doorgegaan. We hopen dit in 2025 alsnog te realiseren.

Techniek

Binnen het techniekteam vindt een omslag plaats naar een meer creatieve en producerende manier van werken. Zo denken we actiever met partijen mee over de inrichting van voorstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van licht en geluid. Om die service te kunnen bieden, hebben we de afgelopen jaren extra geïnvesteerd in meer technische middelen, zoals lampen en geluidsinstallaties. Ook treffen we voorbereidingen voor de verdere transitie richting ledverlichting. Deze overgang brengt veel mogelijkheden met zich mee, bijvoorbeeld in de vorm van kleurwisselingen. Voor de financiering van deze transitie kijken we naar de extra middelen die de gemeente Leiden beschikbaar heeft gesteld voor theatertechniek.

ICT

Ook op ICT-gebied hebben ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo hebben we in 2024 de transitie naar de cloud afgerond, waardoor geen eigen servers meer noodzakelijk zijn. Verder hebben we veel aandacht besteed aan de veiligheid van onze systemen, ook omdat we veel privacygevoelige informatie van klanten in ons beheer hebben.

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal zet zich in voor eerlijke bedrijfsvoering en een gezonde balans tussen werk en privé voor alle medewerkers. Door de verschillende codes op dit gebied na te leven, verankeren we dit nog steviger in onze werkwijze.

Eerlijke bedrijfsvoering

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal zet zich in voor een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering, waarbij we de Fair Practice Code hanteren. Deze code vormt, samen met de Governance Code Cultuur en de Code Cultuur, de basis voor onze inzet op Fair Pay, Fair Share en Fair Chain.

Een van onze sterke punten is dat we als één organisatie twee unieke podiumkunstgebouwen exploiteren, elk met hun eigen bijdrage aan de stad Leiden. Onze organisatie bestaat uit een groep gemotiveerde en betrokken medewerkers. De teams van Programma, Marketing & Kaartverkoop, Hospitality, Sales & Events, Techniek en Gebouwenbeheer richten zich op de primaire processen, ondersteund door hun collega's van Finance, Control & Fondsenwerving, ICT en HR.

Personeelssamenstelling

Het personeelsbestand bestond eind 2024 uit 32 fte, verdeeld over 36 medewerkers. Daarnaast beschikten we over een pool van 43 hospitality-oproepmedewerkers en ondersteunden 55 vrijwilligers ons team bij de ontvangst van bezoekers. Wij bieden op verschillende afdelingen ook stageplekken aan.

Zorg voor onze medewerkers

Werk-privébalans

We willen niet alleen investeren in de ontwikkeling van

medewerkers: we vinden het ook belangrijk om een omgeving te creëren waarin medewerkers zich veilig voelen en met plezier aan het werk zijn. Het zorgen voor en behouden van een gezonde werk-privébalans heeft onze hoogste prioriteit. Om koopkrachtverlies te compenseren en een inhaalslag om de cultuursector in de krappe arbeidsmarkt aantrekkelijker te maken, is de cao dan ook aangepast met een structurele loonsverhoging: vanaf januari 2024 6% plus € 50,00 per maand en vanaf 2025 € 50,00 per maand. De huidige cao loopt tot 1 april 2025.

Talenten benutten

Het zien en benutten van ieders talent staat hoog op onze agenda: dit zorgt voor gelukkige collega's die trots zijn om voor onze organisatie te werken en hun mening durven te laten horen, zodat we een diverser en inclusiever blikveld kunnen creëren. Tijdens jaarlijkse ontwikkelgesprekken onderzoeken we hoe medewerkers zich verder kunnen ontwikkelen binnen hun huidige of toekomstige functie en of er behoefte is aan scholing. Ook zijn we dit jaar begonnen met inspiratielunches, waarbij medewerkers kunnen meedenken over onze bedrijfsvoering en andere thema's die van belang zijn voor ons bedrijf.

Sociale veiligheid

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal hecht waarde aan goed werkgeverschap en schept randvoorwaarden voor een veilige werkomgeving. De directeur-bestuurder en het managementteam spannen zich daarom in voor sociale veiligheid op de werkvloer. Het recht op een veilige en integere werkomgeving is dan ook een belangrijk terugkerend onderwerp tijdens medewerkersbijeenkomsten, gesprekken rondom werving en selectie en tijdens de gesprekscyclus met medewerkers. Wij stimuleren het geven van feedback die bijdraagt aan een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid binnen

de organisatie. Zo hebben we een interne vrouwelijke vertrouwenspersoon en een externe gecertificeerde mannelijke vertrouwenspersoon.

Ook hebben we, net als in 2023, een aantal sessies over sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag met en voor medewerkers georganiseerd. Aan de hand van verschillende casussen zijn we met elkaar in gesprek gegaan, met als doel samen huis- en gedragsregels en eventueel beleid op te stellen. We hebben ervoor gekozen de hele organisatie, zowel vaste medewerkers als oproepkrachten, bij dit proces te betrekken. Op deze manier worden de nieuwe regels niet van bovenaf opgelegd, maar kan iedereen zich identificeren met de koers die we varen. Daarnaast hebben onze hospitality- en kaartverkoopmedewerkers een op maat gemaakte training voor een veilige en inclusieve uitgaansplek gevolgd. Naar aanleiding hiervan hebben we onder meer onze huisregels verbeterd en zichtbaarder gemaakt.

Verder hebben de directeur-bestuurder en de HR-adviseur het leertraject 'Sociale veiligheid in podiumkunsten – leernetwerk naar duurzame verandering' gevolgd en gezorgd voor borging in de organisatie, onder andere in de vorm van trainingen in gesprekstechnieken in de-escalatie.

Ongewenst gedrag

Op basis van de rapportage van onze vertrouwenspersonen blijkt dat in 2024 twee meldingen zijn gedaan. Eén melding is in overleg opgelost. Op de andere melding heeft de leidinggevende actie ondernomen. Het aantal is, ook vergeleken met andere organisaties, opvallend laag. Dit kan als een goed teken worden gezien, ook in relatie tot de aandacht die we de afgelopen jaren aan dit onderwerp hebben besteed. Dit positieve beeld wordt bevestigd vanuit de resultaten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek (zie hieronder). Daarnaast blijft het een voortdurend aandachtspunt

ervoor te zorgen dat medewerkers bekend zijn met de regeling op het gebied van ongewenst gedrag en met de vertrouwenspersoon.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In mei 2024 heeft extern bureau een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De respons was hoog: 77% nam deel aan het onderzoek, wat binnen de gemiddelde respons van 60 tot 80% ligt. Onze gemiddelde medewerkerstevredenheidsscore is 8,06, wat aanzienlijk hoger is dan de benchmarkscore van 7,58 voor de overheid- en non-profitsector. Uit het onderzoek blijkt dat onze sterke punten liggen in de collegiale sfeer, plezier in het werk en de respectvolle samenwerking binnen de teams.

Meer dan 90% voelt zich betrokken en trots op de organisatie. Dit wijst op een sterke binding tussen de organisatie en de medewerkers. Een overgrote meerderheid van 83% ervaart de werkdruk als goed, wat boven de benchmark van 72% ligt. Een aandachtspunt is de samenwerking en communicatie tussen verschillende afdelingen. We zijn ons hiervan bewust en werken eraan om dit te verbeteren.

Risico-inventarisatie en -evaluatie

Onze risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) omvat een uitgebreide analyse van potentiële risico's op de werkvloer. We zorgen ervoor dat de RIE actueel blijft, zodat het de huidige arbeidsrisico's nauwkeurig weerspiegelt. Dit proces is essentieel om een veilige en gezonde werkomgeving voor al onze medewerkers te waarborgen.

Ziekteverzuim

Ons beleid is erop gericht om langdurig verzuim zoveel mogelijk te voorkomen. Het gemiddelde ziekteverzuim binnen de organisatie was in 2024 4,19%. Er waren 26

ziekmeldingen, waarvan 24 van kort verzuim en 2 van lang verzuim, oftewel langer dan drie maanden. De meldingsfrequentie – het aantal keren dat een medewerker zich ziekmeldt – was in 2024 0,5%. Ten opzichte van 2023 is het ziekteverzuimpercentage bijna gelijk gebleven: in 2023 was dit 4,12%, in 2024 was dit 4,19%.

Governance Code Cultuur

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal past de acht principes en de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe en doet hiervan verslag in de jaarstukken. We houden hierbij de volgende uitgangspunten aan.

1. Waarden scheppen voor en in de samenleving

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal voegt maatschappelijke waarde toe door een divers programma van voorstellingen en concerten tot stand te brengen en zo bij te dragen aan de leefbaarheid van de stad Leiden.

2. Aanbevelingen toepassen en verslaglegging

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe en doet hiervan verslag in de jaarstukken.

3. Integer en rolbewust handelen

Indien zich vermoedens van tegenstrijdige belangen van nevenfuncties bij de Raad van Toezicht of directeur-bestuurder voordoen, wordt dit in de vergadering met de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder besproken. Hiervan wordt verslag gedaan in de notulen. In 2024 hebben zich geen tegenstrijdige belangen voorgedaan.

4. Handelen volgens verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De directeur-bestuurder en leden van de Raad van Toezicht handelen volgens het directiereglement en het

reglement van de Raad van Toezicht, waarin de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd.

5. Zorgvuldig besturen

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding en rapporteert daarover geregeld aan de Raad van Toezicht. De verplichtingen daaromtrent staan omschreven in het bestuursreglement.

6. Omgang met mensen en middelen

De bestuurder gaat verantwoord om met de mensen en middelen van de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal. Wij onderschrijven de Fair Pay Code en passen de cao Nederlandse Podia toe.

7. Toezicht, advies en onafhankelijkheid

De Raad van Toezicht komt in de regel zes keer per jaar samen: minimaal vijf keer in een reguliere vergadering en één keer voor een strategiedag, waarop ook de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaatsvindt. Daarnaast vindt jaarlijks een gesprek tussen de ondernemingsraad en twee leden van de Raad van Toezicht plaats. Zie ook het verslag van de Raad van Toezicht hieronder.

8. Deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid

Het rooster van aftreden staat gepubliceerd op de website www.leidseschouwburg-stadsgehoorzaal.nl, samen met het jaarverslag, waarin jaarlijks openheid van zaken wordt gegeven over de activiteiten in het betreffende jaar, evenals de rechtsvorm en het besturingsmodel. Bij de invulling van vacatures binnen de Raad van Toezicht wordt de Code Diversiteit & Inclusie gevolgd.

Financiën

In 2024 beleefde de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal financieel gezien een beter jaar dan verwacht. Door nieuwe afspraken met de gemeente Leiden ziet ook het financiële plaatje voor de komende jaren er beter uit. De voortdurende kostenstijgingen en andere ontwikkelingen leggen echter blijvend een grote druk op de financiën.

Resultaat over 2024

Het financiële resultaat over 2024 was veel beter dan begroot, voornamelijk doordrie oorzaken:

- Het publiek heeft de weg naar de Leidse Schouwburg en Stadsgehoorzaal na de coronaperiode beter teruggevonden dan verwacht, mede geholpen door een hoger aantal geprogrammeerde voorstellingen. Hierdoor kwam de marge over de eigen inkomsten ongeveer € 243.000 hoger uit dan verwacht.
- De nieuwe afspraken met de gemeente Leiden over onderhoud bevatten ook een verhoging van de desbetreffende subsidie. Daarnaast wordt de huurverhoging – als gevolg van de omschakeling naar marktconforme huur in de aangepaste huurcontracten – gecompenseerd. Hierdoor komt de subsidie bijna € 300.000 hoger uit dan begroot.
- De compensatie voor (hoge) energiekosten 2023 van de Gemeente Leiden, die in 2024 toegekend en ontvangen is. Dit betreft een incidentele bijdrage vanwege de grote stijging van de energiekosten.

Tegenover deze meevallers aan de inkomstenkant stonden wel kostenstijgingen, met name voor personeel, als gevolg van de nieuwe cao-afspraken en huisvesting, samenhangend met de hierboven genoemde herziene afspraken met gemeente Leiden.

Deze zaken gecombineerd kwam het resultaat over 2024 uit op € 3.489 negatief, terwijl een negatief resultaat van € 334.069 was begroot.

De bijdragen van Bondgenoten, Vaandel dragers en Musketiers van afgelopen seizoenen, worden gereserveerd in de bestemmingsreserve. Verder wordt vanuit de reserve huisvesting de afschrijving voor de verbouwing van Café Caat gedekt en worden vanuit de coronareserve van het Fonds Podiumkunsten en Gemeente Leiden de kosten van de rebranding gedekt. Het resterende (zeer kleine) bedrag wordt onttrokken aan de algemene reserve.

Vooruitblik naar 2025 en verder

Door de aanvullende subsidie van de gemeente Leiden zien we mogelijkheden om voor de komende jaren een sluitende begroting te presenteren. Hierbij blijft de druk op de exploitatie wel groot door hoge kostenstijgingen, onder andere voor personeel en materiële kosten, waaronder horeca-inkoop, die wellicht niet geheel worden gecompenseerd door indexatie van subsidie. Ook blijven we nauwlettend kijken naar externe ontwikkelingen, zoals de mogelijke verhoging van het btw-tarief op cultuur, dat bij doorgang waarschijnlijk zorgt voor minder publiek. Deze financiële uitdagingen proberen we waar mogelijk te verzachten door verhoging van de inkomsten via commerciële activiteiten.

De druk op onze financiën wordt verder versterkt doordat we de komende jaren flink moeten investeren in de theatertechniek van onze podia. Dit is noodzakelijk om kwalitatief hoogstaande programmering te kunnen blijven bieden en de veiligheid van onze medewerkers en bespelers te garanderen. Dit vraagt echter om aanvullende middelen. Hiervoor heeft de gemeente Leiden een bedrag toegezegd voor de noodzakelijke investeringen op de korte termijn. Voor het meerjarenperspectief is

het echter van belang dat we ook duidelijkheid en zekerheid hebben over de financiering van vervolginvesteringen op de lange termijn. Over deze situatie en de toekomstige vooruitzichten zijn we met onze voornaamste subsidieverstrekker, de gemeente Leiden, in gesprek.

Strategische risico's

Op grond van het bovenstaande zaken zien wij als belangrijkste strategische risico's:

- De afhankelijkheid van – al dan niet incidentele – subsidies en fondsen voor de financiering van onze ambities op het vlak van diversiteit, inclusie en duurzaamheid.
- De noodzaak tot het vernieuwen van de theatertechniek, met name de overschakeling naar led en de vervanging van de trekkenwand, hetgeen vraagt om grote investeringen. Hiervoor zijn meerjareninvesteringsplannen opgesteld, waarover we nu met de gemeente Leiden in gesprek zijn. De gemeente Leiden heeft hiervoor een incidentele bijdrage toegezegd, waarmee we op korte termijn noodzakelijke investeringen in theatertechniek kunnen doen. We blijven echter inzetten op een structurele oplossing en financiering vanuit de gemeente.
- De noodzaak om het onderhoud van de huisvesting op peil te houden. We zijn trots op onze monumentale podia, maar deze vragen wel extra veel aandacht voor onderhoud en zorgen voor beperkingen in de uitvoering. Door het opstellen en actueel houden van meerjarenonderhoudsplannen voor de panden, in samenwerking met de gemeente als eigenaar, proberen we dit risico te beperken.
- Een smalle basis in de organisatie. Doordat de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal een beperkte kern aan vaste medewerkers heeft, is verloop – en daarmee gepaard gaand kennisverlies en tijdelijke onderbezetting – een risico. Dit proberen we te beheersen door te investeren in personeel en daarmee medewerkers te binden, naast goede achtervang en kennispreiding.

Begroting 2025

Opbrengsten programmering (incl. horeca)	€ 2.837.890
Kosten programmering (directe kosten)	€ 1.745.463
Programmering	€ 1.092.427
Opbrengsten sales (incl. horeca)	€ 1.887.544
Kosten sales (directe kosten)	€ 710.492
Commercieel	€ 1.177.052
Overige opbrengsten	€ 13.386
Subsidie gemeente Leiden	€ 3.408.985
Bruto marge	€ 5.691.850
Indirecte kosten	
Personeelskosten	€ 3.042.920
Afschrijvingskosten	€ 253.691
Huisvestingskosten	€ 1.829.015
Publiciteitskosten	€ 196.676
Overige indirecte kosten	€ 369.548
Totaal indirecte kosten	€ 5.691.850
Bijzondere baten & lasten	€ –
Bedrijfsresultaat	€ –

Organisatie

ANBI-status

Sinds september 2018 is de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal een stichting met de status van culturele algemeen nut beogende instelling (ANBI).

Statutaire doelstelling

De primaire statutaire doelstelling van de Stichting Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal is het beheren en exploiteren van de Leidse Schouwburg en de Stadsgehoorzaal Leiden.

Samenstelling managementteam

Het managementteam, waarin wekelijks besluitvorming plaatsvindt, bestond in 2024 uit:

- Irene Pronk, directeur-bestuurder
- Monique Aalbers, manager Programma, Marketing en Kaartverkoop
- Gerbert van Aken, manager Operations
- Sandra Lagendijk, HR-adviseur en officemanager
- Pieter Cornelissen, manager Finance, Control, ICT en Fondsenwerving

Samenstelling ondernemingsraad

De ondernemingsraad bestond in 2024 uit de volgende medewerkers:

- Susanne Lammers (voorzitter tot november 2024)
- Marijn Weststrate (voorzitter vanaf november 2024)
- Kelvin Siera
- Saskia Vingerhoed
- Sebastian Schoenmaker (vanaf maart 2024)
- Mariska van Wezel (vanaf juli 2024)

*Raad van
Toezicht*

In dit verslag legt de Raad van Toezicht van de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal verantwoording af over de wijze waarop in 2024 invulling is gegeven aan zijn toezichthoudende taak. Er wordt ingegaan op de interne organisatie, de uitgangspunten van het toezicht en de manier waarop de Raad zijn taken heeft uitgevoerd. Tevens wordt de naleving van de Governance Code Cultuur belicht.

Profiel Raad van Toezicht

De Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal werkt met een Raad van Toezicht-model. De Raad houdt toezicht op het functioneren van de organisatie en hanteert een profielschets die periodiek wordt geëvalueerd. De Raad bestaat uit vijf tot zeven leden en is samengesteld met oog voor diversiteit, onafhankelijke positionering en kritische, integere taakvervulling. Specifieke deskundigheid is vereist op de volgende terreinen:

- Politieke en/of bestuurlijke processen
- Financiën
- (Verander)management
- Kennis van de podiumkunsten
- Juridische expertise
- Kennis van de stad en van makers van kunst en cultuur

Binnen de Raad is er voor elk van deze competenties minimaal één deskundig lid. In de praktijk overlappen deze expertisegebieden.

Vacatievergoeding

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding van € 278,00 per vergadering; de voorzitter

ontvangt € 362,00 per vergadering. Deze vergoedingen zijn opgenomen in de exploitatierekening en blijven binnen de kaders van de Wet normering topinkomens.

Samenstelling Raad van Toezicht

In 2024 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden.

Ruben Maes (voorzitter)

Eigenaar/directeur Bureau &MAES; voorzitter selectiecommissie VPRO; voorzitter 100 jaar Ruigoord.

Wouter de Groot

Algemeen lid en lid auditcommissie. Gepensioneerd. Voormalig Hoofd Financiën en Bedrijfsvoering Rijksmuseum van Oudheden en Financieel Directeur van diverse organisaties van PolyGram/Universal Music.

Kevin van der Meijden

Algemeen lid en lid auditcommissie. Business & Integration Architecture Specialist bij Accenture Netherlands.

Lot Vegter

Algemeen lid. Directeur Coöperatie De Vuurmakers; specialist leiderschapstrainingen voor jonge ambtenaren; oprichter Kunstenaarscollectief Nieuwplaat Leiden en Kunstenaars- en Wetenschapperscollectief Liquid Society.

Diana Chin-A-Fat

Algemeen lid. Directeur Poetry International.

Marishka Neekilappillai

Algemeen lid. Buitenpromovendus, afdeling Civiel recht, Instituut voor Privaatrecht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden; lid raad van toezicht Stichting de

Nederlandse Bachvereniging; secretaris bestuur Stichting Wijkoverlegorgaan De Boomburg.

Lid evaluatiecommissie Eerste Kamerverkiezing 2023 & kiescollege niet-ingezetenen D66 (tot januari 2024)

Alwin de Haas

Algemeen lid en lid auditcommissie.

Lid evaluatiecommissie Eerste Kamerverkiezing 2023 & kiescollege niet-ingezetenen D66 (tot januari 2024).

Directeur en mede-eigenaar financieel consultancybureau Orchard Finance.

Rooster van aan- en aftreden

Naam	Aantreden	Herbenoeming	Aftreden
Ruben Maes	11-02-2020	11-02-2024	11-02-2028
Wouter de Groot	11-02-2020	11-02-2024	11-02-2028
Lot Vegter	30-08-2021	30-08-2025	30-08-2029
Kevin van der Meijden	22-02-2022	22-02-2026	22-02-2030
Diana Chin-A-Fat	22-02-2022	22-02-2026	22-02-2030
Marishka Neekilappillai	22-02-2022	22-02-2026	22-02-2030
Alwin de Haas	10-10-2024	10-10-2028	10-10-2032

Uitgangspunten bij het toezicht

De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de directeur-bestuurder in control is. De bevoegdheden van de Raad, vastgelegd in de statuten, zoals de goedkeuring van begrotingen en jaarrekeningen, vormen hiervoor cruciale instrumenten. Naast formele verantwoordelijkheden hecht de Raad waarde aan constructieve samenwerking en onderling vertrouwen. De Raad treedt tevens op als strategisch adviseur en de voorzitter heeft representatieve taken. De organisatie en het toezicht zijn ingericht conform

de Governance Code Cultuur 2019, waarvan de principes waar nodig zijn verankerd in reglementen.

Toezicht in 2024

Vergaderingen en werkwijze

In 2024 kwam de Raad van Toezicht vijf keer bijeen voor reguliere vergaderingen. Voorafgaand vond steeds overleg plaats tussen de auditcommissie en de directeur-bestuurder om de financiële stand van zaken te bespreken.

Heidag

In augustus werd een heidag georganiseerd, waarin de Raad van Toezicht samen met de directeur-bestuurder en de manager finance, control & fondsenwerving sprak over strategische samenwerking en de koers van de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal.

Aandachtsgebieden

- **Financiële continuïteit.** De meerjarenbegroting toont aanhoudende financiële uitdagingen, mede als gevolg van de prijsstijgingen. De Raad heeft hierover nauw contact gehouden met de gemeente Leiden.
- **Huisvesting.** Er is intensief overleg geweest over gemeentelijke plannen voor huisvesting van culturele instellingen en de gevolgen hiervan voor de Leidse Schouwburg – Stadsgehoorzaal.
- **Diversiteit en inclusie & sociale veiligheid.** De Raad heeft actief deelgenomen aan initiatieven ter bevordering van diversiteit, inclusie en sociale veiligheid. Er is besloten jaarlijks gesprekken te voeren met interne en externe vertrouwenspersonen.
- **Governance Code Cultuur.** Tijdens elke vergadering werd een principe uit de Governance Code Cultuur besproken, met extra aandacht voor rolverdeling en belangenverstrengeling.
- **Interne organisatie.** De Raad heeft regulier

contact onderhouden met de ondernemingsraad en deelgenomen aan gemeenschappelijke activiteiten met medewerkers. Daarbij is ook bijzondere aandacht voor het zijn van een veilige werkplek.

Werkgeverschap

De Raad van Toezicht heeft zijn werkgeversrol vervuld door een functionerings- en beoordelingsgesprek te voeren met de directeur-bestuurder, waarbij ook de cao-conformiteit van het salaris is beoordeeld.

Zelfevaluatie

In 2024 heeft de Raad van Toezicht zichzelf geëvalueerd onder leiding van extern gespreksleider Paul Vergeer. Alvorens de sessie te begeleiden, heeft hij enkele individuele leden en de directeur gesproken. Uit de zelfevaluatie kwamen geen cruciale verbeterpunten, anders dan de wens om – naast financiën en huisvesting – meer ruimte in de agenda te vinden voor inhoudelijke reflectie.

Overleg met andere culturele instellingen

In samenspraak met de directeur-bestuurder heeft de Raad van Toezicht het initiatief genomen voor jaarlijkse informele ontmoetingen met de leden van de Raden van Toezicht van andere culturele instellingen in Leiden. De eerste bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 22 januari 2024 en is positief ontvangen. In januari 2025 is de volgende bijeenkomst georganiseerd.

In 2024 is – naast het jaargesprek – meerdere keren contact geweest met de verantwoordelijke wethouder. Deze gesprekken hadden als belangrijkste onderwerp de huisvesting van de Schouwburg en de Stadsgehoorzaal en de langjarige houdbaarheid van de financiering.

Ruben Maes
Voorzitter Raad van Toezicht

Irene Pronk
Directeur-bestuurder

Jaarrekening

Balans na resultaatbestemming

Bedragen x € 1,-

Activa	Balans per 31-12-2024	Balans per 31-12-2023
Vaste activa		
Materiële vaste activa	€ 2.089.062	€ 1.757.013
Financiële vaste activa	€ 36.297	€ 36.297
Totaal vaste activa	€ 2.125.359	€ 1.793.310
Vlottende activa		
Vorraden	€ 8.649	€ 14.928
Vorderingen	€ 477.756	€ 545.570
Liquide middelen	€ 3.956.910	€ 3.784.751
Totaal vlottende activa	€ 4.443.315	€ 4.345.249
Totaal van activa	€ 6.568.675	€ 6.138.559

Passiva	Balans per 31-12-2024	Balans per 31-12-2023
Eigen vermogen		
Reserves	€ 1.164.561	€ 1.168.047
Voorzieningen	€ 1.249.284	€ 935.771
Schulden		
Langlopende schulden	€ 1.350.809	€ 1.572.867
Kortlopende schulden	€ 2.804.022	€ 2.461.874
Totaal van passiva	€ 6.568.675	€ 6.138.559

Resultatenrekening

Bedragen x € 1,-

	2024	2023
Baten	€ 7.536.189	€ 6.777.269
Kosten van omzet	€ 2.336.514	€ 2.067.531
Bruto marge	€ 5.199.675	€ 4.709.738
Personeelskosten	€ 2.815.817	€ 2.385.114
Afschrijvingskosten	€ 173.309	€ 201.513
Huisvestingskosten	€ 1.976.588	€ 1.772.150
Verkoopkosten	€ 237.775	€ 156.489
Algemene kosten	€ 333.226	€ 350.599
Totaal bedrijfslasten	€ 5.536.714	€ 4.865.865
Bijzondere baten en lasten (voorgaande boekjaren)	€ 317.130	€ 81.355
Exploitatieresultaat	€ -19.909	€ -74.772
Financiële baten & lasten	€ 16.290	€ 3.118
Belasting op resultaat	€ -	€ 20.006
Resultaat na belasting	€ -3.489	€ -51.648
Bestemmingsreserve huisvesting	€ -11.904	€ -
Bestemmingsreserve corona naijleffecten	€ -425.000	€ -
Bestemmingsreserve FPK/Gemeente Leiden	€ -64.660	€ -125.776
Bestemmingsreserve ontvangen vriendengelden	€ 73.850	€ 74.128
Bestemmingsreserve 200 jaar Stadsgehoorzaal	€ 100.000	€ -
Algemene reserve	€ 324.225	€ -
Totaal resultaatbestemming	€ -3.489	€ -51.648

WNT - Wet Normering Topinkomens

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1,-

	I. Pronk
Functie(s)	Directeur / bestuurder
Duur dienstverband in 2023	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	echt
Individueel WNT-maximum	€ 233.000
Bezoldiging 2024	
Beloning	€ 117.164
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenbijdrage)	€ 26.710
Subtotaal	€ 143.874
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -
Totaal bezoldiging	€ 143.874
Gegevens 2023	
Duur dienstverband in 2023	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2022 (in fte)	1.0
Individueel WNT-maximum 2023	€ 223.000
Bezoldiging 2023	
Beloning	€ 106.316
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenbijdrage)	€ 25.894
Subtotaal	€ 132.210
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -
Totaal bezoldiging 2023	€ 132.210

WNT - Wet Normering Topinkomens

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1,-

	Ruben Maes	W. de Groot	L-L. M. Vegter
Functie(s)	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Duur dienstverband in 2024	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel WNT-maximum	€ 34.950	€ 23.300	€ 23.300
Bezoldiging 2024			
Beloning	€ 2.172	€ 2.502	€ 1.668
Belastbare onkosten vergoedingen	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 2.172	€ 2.502	€ 1.668
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ 2.172	€ 2.502	€ 1.668

Gegevens 2023

	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Duur dienstverband in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum 2023	33.450	22.300	22.300
Bezoldiging			
Beloning	1.998	2.816	1.280
Belastbare onkosten vergoedingen	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Subtotaal	1.998	2.816	1.280
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging	1.998	2.816	1.280

WNT - Wet Normering Topinkomens

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1,-

	D. Chin-A-Fat	M. Neekilappillai	K. v/d Meijden	A. de Haas
Functie(s)	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Duur dienstverband in 2024	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	10/10-31/12
Individueel WNT-maximum	€ 23.300	€ 23.300	€ 23.300	€ 23.300
Bezoldiging 2024				
Beloning	€ 1.390	€ 1.668	€ 2.224	€ 834
Belastbare onkosten vergoedingen	€ -	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 1.390	€ 1.668	€ 2.224	€ 834
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ 1.390	€ 1.668	€ 2.224	€ 834

Gegevens 2023

	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	n.v.t.
Duur dienstverband in 2023	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	n.v.t.
Individueel WNT-maximum 2023	€ 22.300	€ 22.300	€ 22.300	
Bezoldiging 2023				
Beloning	€ 1.280	€ 1.280	€ 2.560	
Belastbare onkosten vergoedingen	€ -	€ -	€ -	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	
Subtotaal	€ 1.280	€ 1.280	€ 2.560	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -	€ -	€ -	
Totaal bezoldiging	€ 1.280	€ 1.280	€ 2.560	

